

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PŘÍPRAVNÉ JEDNÁNÍ DLE § 114c o.s.ř.

DENISA RAABOVÁ

Plzeň, 2013

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Přípravné jednání dle § 114c o.s.ř. zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury“.

V Plzni dne

Změna vedoucího diplomové práce

V průběhu psaní diplomové práce dochází ke změně vedoucího z JUDr. Karla Svobody, Ph.D. na JUDr. Blanku Kapitánovou z důvodu ukončení pracovního poměru.

Poděkování

Toto poděkování patří vedoucí mé diplomové práce JUDr. Blance Kapitánové za odborné rady a vstřícný přístup. Dále bych chtěla prostřednictvím své diplomové práce poděkovat mým rodičům Romanovi a Janě Raabovým za jejich oporu po celou dobu mého studia.

Děkuji Vám

Obsah

Úvod.....	1
1. Historie přípravného jednání.....	4
1.1 Změny v přípravě jednání.....	4
2. Zásada hospodárnosti.....	7
2.1 Zásada rychlosti.....	7
2.2 Průtahy řízení.....	8
2.3 Přiměřená lhůta.....	9
2.3.1 Složitost věci.....	9
2.3.2 Chování stěžovatele.....	9
2.3.3 Postup soudních orgánů.....	10
2.3.4 Význam řízení pro stěžovatele.....	10
2.4 Náklady řízení.....	10
2.5 Souvislost s přípravným jednáním.....	11
3. Princip koncentrace řízení.....	12
3.1 Charakteristika.....	12
3.2 Zásada koncentrace řízení obsažená v novele č. 30/2000 Sb.....	13
3.3 Soudcovská koncentrace řízení.....	15
3.4 Zákonná koncentrace řízení.....	15
3.5 Společná úprava pro §118b o.s.ř. a §114c o.s.ř.....	16
3.6 Výjimky ze zásady koncentrace.....	16
3.6.1 Zpochybnění věrohodnosti.....	17
3.6.2 Skutečnosti, jež se objevily po přípravném jednání.....	18
3.6.3 Skutečnosti, které účastník nepředložil bez své viny.....	18
3.6.4 Skutečnosti, jež byly uvedeny poté, co byl účastník vyzván k doplnění.....	18
3.6.5 Neposkytnutí poučení o koncentraci a důsledků s ní spojených.....	19
3.7 Změna žaloby.....	20
3.8 Přistoupení a záměna účastníka.....	22
3.9 Koncentrace řízení dle §119a o.s.ř.....	23
4. Poučovací povinnost.....	25
4.1 Poučovací povinnost bez přípravného jednání.....	25
4.2 Poučovací povinnost soudu dle §114c o.s.ř.....	26
4.3 Poučovací povinnost stanovená v §119a o.s.ř.....	26
5. Nařízení přípravného jednání.....	28

5.1	Nařízení přípravného jednání dle §114c.....	29
5.1.1	Nařízení jednání	29
5.1.2	Komplikovanost soudního sporu	29
5.1.3	Kvalifikovaná výzva	29
5.1.4	Účelnost přípravného jednání	33
5.2	Doručení v případě přípravného jednání dle §114c o.s.ř.	33
5.2.1	Doručení do vlastních rukou	34
5.2.2	Doručení veřejnou datovou schránkou	35
5.3	Předvolání.....	35
5.3.1	Osobní účast procesních stran.....	35
6.	Průběh přípravného jednání	37
6.1	Principy přípravného jednání.....	37
6.1.1	Zásada rovnosti.....	37
6.1.2	Zásada projednávání	37
6.1.3	Zásada dispoziční	37
6.1.4	Zásada přímosti.....	38
6.2	Podmínky řízení.....	38
6.2.1	Procesní podmínky na straně soudu.....	38
6.2.2	Podmínky na straně účastníků řízení	39
6.2.3	Podmínky týkající se předmětu řízení.....	39
6.2.4	Zaplacení soudního poplatku.....	40
6.3	Smírčí řízení.....	40
6.4	Doplnění z roku 2013.....	41
6.5	Dokazování.....	41
6.5.1	Povinnost důkazní a tvrzení	42
6.6	Námítka podjatosti	43
7.	Nepřítomnost stran při přípravném jednání.....	44
7.1	Právní následky nedostavení se žalobce.....	44
7.1.1	Zastavení řízení	44
7.2	Právní následky nedostavení se žalovaného.....	45
7.2.1	Rozsudek pro uznání.....	45
7.3	Srovnání postihů v případě nepřítomnosti stran.....	45
7.4	Nedostavení se žádného účastníka řízení.....	46
7.5	Odročení přípravného jednání.....	47

8. Příprava jednání v zahraniční právní úpravě	48
8.1 Slovenská právní úprava	48
8.2 Rozsudek pro zmeškání dle slovenské právní úpravy	50
Závěr	51
Resume	54
Resume	55
Seznam použité literatury	56

Úvod

Občanské právo procesní jakož i každé jiné právo podléhá v rámci svého vývoje změnám, které slouží ke zjednodušení a zrychlení procesních úkonů, jež ve svém souboru tvoří soudní proces. Jedna z těchto významných změn je i námětem mé diplomové práce, jejíž název je „Přípravné jednání dle §114c o.s.ř.“ Jak již z názvu vyplývá, na následujících stranách této práce je zpracována problematika právního institutu přípravného jednání, který byl do našeho českého právního řádu vtělen novelou zákonem č. 7/2009 Sb., občanského soudního řádu, také často nazývaným jako tzv. „souhrnná novela“ občanského soudního řádu.

Cílem mé diplomové práce je charakterizovat procesní institut přípravného jednání a poukázat na případné nedostatky současné právní úpravy, které jsou s tímto institutem spojeny. Tyto dílčí kroky povedou k závěrečnému vyhodnocení, zda zavedení tohoto procesního institutu do současné právní úpravy občanského soudního řízení je účelné a nutné a zda je právní úprava dostačující či vykazuje nedostatky, které by měly být de lege ferenda odstraněny.

Má diplomová práce je rozčleněna do osmi kapitol, které nepojednávají jen o vlastním právním institutu přípravného jednání, ale také o zásadách, které k tomuto procesnímu institutu neodmyslitelně náleží, k nimž patří zásada koncentrace řízení, zásada hospodárnosti a rychlosti civilního procesu. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány systematicky, navzájem provázány a logicky na sebe navazují. V závěru mé práce jsou shrnuty a zhodnoceny získané poznatky, doplněné o mé vlastní názory a úvahy k problematice přípravného jednání.

V první kapitole je zpracována historie přípravného jednání, zejména je věnována období, kdy přípravné jednání dle §114c o.s.ř. nemělo oporu v zákoně, tj. když byl v platnosti zákon č. 99/1963 Sb., o.s.ř.

Ve druhé kapitole je pojednáváno o principu hospodárnosti, jež je jednou ze základních zásad českého práva procesního. Na základě detailnější specifikace principu hospodárnosti lze vyvodit, že je s ním v úzké souvislosti jedna z dalších neméně významných procesních zásad, a to jest zásada rychlosti. Obě tyto zásady jsou do mé diplomové práce zahrnuty na základě studia odborné literatury, kdy není možné přehlédnout základní důvody, na jejichž základě byl novelou zákona

č. 7/2009 Sb., o.s.ř. zaveden právní institut přípravného jednání. Tento důvod provedených změn je dle mého hlediska nejlépe popsán v rámci důvodové zprávy¹ k souhrnné novele, kde jsou přímo uvedeny příčiny provedení nových úprav občanského soudního řádu.

Třetí kapitola je zaměřena na zásadu koncentrace řízení, která úzce souvisí s přípravným jednáním, a tedy byla též na základě tzv. souhrnné novely přizpůsobena a pozměněna, aby lépe vyhovovala účelu tohoto právního institutu a dodávala mu potřebnou míru důležitosti. Tato zásada je vyjádřena v důvodové zprávě k návrhu zákona č. 7/2009 takto: *„Nařídí-li soud přípravné jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty stanovené soudem, v případě, že příprava jednání podle § 114c nebyla provedena, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty stanovené soudem. Tím by měla být zajištěna aktivita účastníků a minimalizována nutnost odročování jednání z důvodu nových tvrzení a důkazů mimo případy uvedené v tomto ustanovení.“*²

Čtvrtá kapitola je věnována poučovací povinnosti na straně soudu. Zde je zejména vymezeno, čeho se poučovací povinnost týká a dále pak poučovací povinnost spojená se zásadou koncentrace řízení, která s sebou nese závažné procesní důsledky v případě jejího neakceptování či nedodržení povinnosti v ní obsažené.

Pátá kapitola již pojednává o jedné části přípravného jednání a tím je jeho nařízení. V rámci této kapitoly jsou charakterizovány základní předpoklady nařízení přípravného jednání soudem tj. podmínky jeho nařízení, předvolání a doručení předvolání k přípravnému jednání.

V šesté kapitole je zpracován průběh přípravného jednání. V této kapitole jsou zejména zmíněny základní zásady, jež ovládají tento právní institut a dále pak procesní úkony, které jsou v jeho průběhu realizovány, aby dané soudní jednání mohlo být řádně ukončeno, buď vydáním rozhodnutí o meritu věci či pomocí smířčího rozhodnutí. V této kapitole je především zdůrazněno zkoumání splnění procesních podmínek řízení, dále pak využití možnosti smířčího řízení a vznesení

---

¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 7/2009 Sb., Sněmovní tisk 478/0.

² Důvodová zpráva k zákonu č. 7/2009 Sb., Sněmovní tisk 478/0.

námítky podjatosti. Dále pak je zde uvedena možnost dokazování v rámci tohoto procesního institutu, což samozřejmě není v naší právní úpravě dovoleno, avšak to považuji za ryze akademické zamyšlení se nad danou problematikou.

V sedmé kapitole jsou popsány negativní právní dopady spojené s nedostavením se účastníků k přípravnému jednání bez včasné a řádné omluvy. Tyto právní důsledky jsou zde zmíněny v případě nedostavení se strany žalobce, žalovaného či ani jedné procesní strany soudního řízení. V neposlední řadě je zde zmíněna možnost odročení přípravného jednání.

V poslední osmé kapitole je uvedeno srovnání našeho českého přípravného jednání s právní úpravou přípravy jednání na Slovensku. Zde je upozorněno na odlišnosti právních úprav a i na jejich shodné znaky.

Diplomová práce vychází z platné a účinné právní úpravy ke dni 1. 1. 2013.

1. Historie přípravného jednání

Na základě studia odborné literatury jsem získala poznatky, ze kterých lze vyvodit, že přípravné jednání nebylo samostatným procesním institutem až do přijetí novely zákona č. 7/2009 Sb., občanského soudního řádu, avšak slovní spojení přípravy jednání již bylo známé v dřívějších právních úpravách.

Tento poznatek lze odvodit z následující citace: „*Před touto novelou byla sice v zákoně obsažena deklarace, která ukládala předsedovi senátu povinnost připravit jednání tak, aby bylo možné rozhodnout o věci při jediném jednání, k tomu mu však zákon nedával k dispozici relevantní a účinné nástroje a aktivitu účastníků v rámci přípravy jednání nebylo tedy možné nijak vynucovat.*“³ Z takto vyřčené definice sice vyplývá, že příprava jednání již existovala či dokonce její nařízení, jež činil předseda senátu, vyjadřuje povinnost využít přípravy jednání, aby mohla být dodržena zásada učinit rozhodnutí v rámci jediného jednání. Ale možnost ukládat sankce či činit určité právní úkony, které by způsobovaly negativní procesní důsledky účastníkům řízení, nebyly možné. Proto se domnívám, že příprava jednání neměla důvod či význam v případě zaujetí pasivního postoje účastníků řízení a jevila se tedy nepotřebnou a neúčelnou.

Změny zákona č. 99/1963 Sb., o.s.ř. již byly nevyhnutelné, jelikož právní úprava z roku 1963 byla velice zastaralá a byla považována v rámci Evropské unie za neadekvátní, a proto roku 2001 nabyla účinnosti novela č. 30/2000 Sb. „*Jejím prvořadým cílem je přinést rychlejší, pružnější a efektivnější proces.*“⁴ Ke splnění prioritního záměru byly do občanského soudního řádu novelou zavedeny nové procesní instituty a provedeny příslušné transformace odpovídající účelu novelizace.

1.1 Změny v přípravě jednání

V rámci novely zákona dochází k úpravě a vymezení pojmosloví zastavení řízení a odmítnutí žaloby ve stádiu přípravy jednání. Zastavit řízení v rámci přípravy jednání bylo možné „*při existenci neodstranitelného nedostatku podmínky řízení*

---

³ ŠVEJDOVÁ, Hana. Příprava jednání. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno, Fakulta právnická, Katedra občanského práva, str. 9

⁴ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: doplňková skripta - duben 2000. Část první Zákon č.30/2000 Sb., kterým se mění zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Obecná ustanovení. 1. vyd. Praha: Všehrd, 2000. 12 s. ISBN 80-85305-35-7.

anebo v případě, že odstranitelný nedostatek podmínky řízení odstraněn nebyl, popřípadě z jiných zákonem stanovených důvodů (např.: nezaplacení soudního poplatku).“⁵ Druhá možnost spočívající odmítnutí žaloby byla upravena v rámci §43 odst. 2 takto: „Není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.“⁶

Další předmět úpravy přípravy jednání spočíval v povinnosti předložit na základě podnětu předsedy senátu vyjádření k rozhodným skutečnostem či důkazům, které by mohly způsobit možnost zaujmutí nového stanoviska pro daný soudní spor. Daná skutečnost byla podložena novelou zákona v rámci §114a odst. 2.

Nejvýznamnější změna přípravy jednání v rámci této novely byla však mnohými spatřována v zavedení §114b o.s.ř., jež s sebou přinesla procesní důsledky spojené s nečinností účastníků řízení zejména ve vydání rozsudku pro uznání. Při bližším pohledu na znění ustanovení §114b o.s.ř. „*Vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, může předseda senátu, s výjimkou věci, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§99 odst. 1 a 2), a věci uvedených v §118b, místo výzvy podle §114a odst. 2 písm. a) nebo nebylo-li takové výzvě řádně a včas vyhověno, žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuznává, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy k prokázání svých tvrzení. K podání vyjádření určí lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů od doručení usnesení.*“⁷, lze vyvodit, že příprava jednání mohla být využita v případě sporných řízení, ve kterých lze uzavřít smír nebo se jedná o věci uvedené v rámci ustanovení §120 odst. 2. Dnes již toto ustanovení nazýváme kvalifikovanou výzvou.

Usnesení k nařízení přípravy jednání muselo splňovat určité náležitosti, aby s ním mohli být spojeny procesními důsledky. Usnesení tedy muselo splňovat

---

⁵ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: doplňková skripta - duben 2000. Část první Zákon č.30/2000 Sb., kterým se mění zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Obecná ustanovení. 1. vyd. Praha: Všehrd, 2000. 30 s. ISBN 80-85305-35-7.

⁶ Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Sněmovní tisk 257. §43 odst. 2

⁷ Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Sněmovní tisk 257. §114b odst. 1

povinnost účastníka konat či se aktivně zapojit v rámci přípravy jednání, dále pak doručení do vlastních rukou účastníkovi řízení, stanovení lhůty sloužící k vyjádření účastníka řízení a procesní poučení o důsledcích svého jednání či spíše nečinnosti.

V případě, že se žalovaný ve 30-ti denní zákonné lhůtě k požadovaným skutečnostem a tvrzením vyjádřit nemůže nebo nedokáže, existuje poslední možnost jak zabránit vyřčení rozsudku pro uznání, která je v souladu s občanským soudním řádem: „*Nemůže-li žalovaný z vážných důvodů podat ve stanovené lhůtě písemné vyjádření ve věci, zákon mu ukládá, aby to ještě před uplynutím lhůty sdělil soudu; ve svém oznámení musí uvést důvod, který mu v podání písemného vyjádření brání, a musí být připraven tento důvod na výzvu soudu prokázat.*“⁸ Tato omluva musela být účastníkem řízení uvedena před soudem a musela být natolik závažná, aby mohla být uznána soudem jako dostatečná.

---

⁸ DRÁPAL, Ljubomír a kol. Občanský soudní řád: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009., s.415. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

2. Zásada hospodárnosti

Zásada hospodárnosti je považována za jednu ze základních zásad řízení před soudem, jež „vyjadřuje požadavek, aby ochrana práv byla poskytnuta rychle, účinně a bez zbytečných nákladů“⁹. Taktéž je tato zásada zakotvena v Listině základních práv a svobod ve čl. 38 odst. 2 v následujícím znění: „Každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.“¹⁰

Z obou výše zmíněných citací lze dle mého hlediska logicky vyvodit základní nároky, které jsou kladeny prostřednictvím této zásady na civilní řízení, jimiž jsou nízké náklady řízení a rychlost civilního procesu.

2.1 Zásada rychlosti

Zásada rychlosti je jedním z aspektů práva na spravedlivý proces, kdy každý má právo domáhat se ochrany svého práva tak, jak mu zákon přiznává a má právo na projednání věci bez zbytečných průtahů a v přiměřené lhůtě. Pro úplný přehled úpravy této zásady je důležité zmínit Úmluvu o ochraně lidských práv a svobod, kde je formulována tato zásada následovně: „Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem.“¹¹

Dopad této zásady má samozřejmě vliv i na průběh civilního procesu, což je uvedeno v rámci v ustanovení, která jsou obsažena v občanském soudním řádu. Zejména se to týká §6 o.s.ř. „v řízení postupuje soud v součinnosti se všemi účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná“¹² a §100 o.s.ř. „jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta.“¹³ Na základě těchto citovaných ustanovení lze tedy říci, že rychlost řízení je neodmyslitelnou součástí civilního procesu,

---

⁹ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. S. 70 ISBN 978-807-2018-420.

¹⁰ Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.; čl. 38 odst. 2

¹¹ 209/1992 Sb. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí ve znění Sdělení č. 41/1996 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. čl. 6 odst. 1

¹² Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §6

¹³ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §100

jelikož účastníci, kteří se nemohou domoci svého práva v určité přiměřené době, jsou postiženi stavem právní nejistoty. Vyvolání tohoto stavu tj. stavu nedůvěry v soudní systém sebou nese negativní důsledky.

Domnívám se, že snaha předejít vyvolání nedůvěry ve společnosti v soudní systém, měla být částečně podpořena stanovením lhůt řízení, které jsou obsaženy v občanském soudním řádu. Avšak je možné předejít průtahům řízení jen „pouhým“ stanovením procesních lhůt? Myslím si, že nikoliv, jelikož každý soudní případ je jiný, odlišnost je spatřována ve „*složitosti věci, chování účastníků řízení a soudu a v neposlední řadě předmětu řízení.*“¹⁴ Tyto aspekty jsou velice důležité a určující pro rychlost řízení a domnívám se, že procesní lhůty, které jsou pevně stanoveny, neberou zcela na vědomí tyto kritéria.

2.2 Průtahy řízení

Z výše zmíněného textu je patrné, že průtahy v rámci jakéhokoliv řízení tedy i civilního, jsou nežádoucí. Účastník řízení, který se domnívá, že mu byla způsobena újma zapříčena průtahy, se může zákonnými procesními prostředky bránit a „*zákonem o soudech a soudcích, s účinností od 1. 7. 2004 bylo přijato další zákonné řešení směřující proti průtahům v konkrétní věci. Je jím návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu (§174a ZSS)*“¹⁵. V případě stížností na rychlost soudního řízení, již bylo vydáno mnoho judikatury.

Co se týká průtahů řízení, chci dále zmínit následující výňatek ze soudní judikatury: „*průtahy v řízení nelze ospravedlnit ani obecně známou přetížeností soudu, jelikož je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době.*“¹⁶ Tedy z tohoto rozhodnutí soudu lze vyvodit, že nelze použít argument přetíženosti soudu k tomu, aby byly omluveny průtahy řízení.

---

¹⁴ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. str. 26. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁵ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. s. 73 ISBN 978-807-2018-420.

¹⁶ Rozhodnutí ústavního soudu ze dne 14.9.2004, sp. zn. I.ÚS 210/04

2.3 Přiměřená lhůta

Pojem „přiměřené lhůty“, který je zakotven v Evropské úmluvě o lidských právech, je nejasný a všeobecný. Dle mého názoru je striktní výklad takto definovaného pojmu obtížný a velice subjektivní. Je však uvedeno, „že Úmluva u požadavku na „přiměřenou lhůtu“ klade důraz na to, aby soudnictví nebylo vykonáváno s takovými průtahy, které by narušovaly jeho účinnost a věrohodnost.“¹⁷

Stanovení konkrétních hranic počátku a konce přiměřené lhůty, ve smyslu paušálně definovaných hodnot, je však nepravděpodobné a z hlediska praktické využitelnosti, i nemožné. Evropský soud pro lidská práva se potýkal či potýká s mnoha stížnostmi, kdy si účastníci řízení stěžují na porušení či nedodržení přiměřenosti lhůty. Z tohoto důvodu „otázku přiměřenosti lhůty ESHP zkoumá ve světle konkrétních okolností daného případu charakterizujících čtyři základní kritéria: složitost věci, chování stěžovatele, postup státních orgánů a význam řízení pro stěžovatele.“¹⁸

2.3.1 Složitost věci

Jedním z významných kritérií sloužící k posouzení zda řízení akceptovalo či dodržovalo základní zásadu rychlosti řízení, spočívá ve složitosti soudního případu. Proto je každý případ nutné posuzovat jako unikát a to z několika hledisek, mezi které patří zejména hledisko skutkové, právní a procesní.

Skutkové hledisko je posuzováno individuálně v každém sporu, jedná se zejména o obstarání důkazů, počet důkazů, využití posouzení odborníka k danému případu atd. Procesní hledisko vyjadřuje množství procesních úkonů, které povedou ke zdárnému vyřešení daného sporu. A poslední vytyčené hledisko tj. právní, se vztahuje zejména k interpretaci právních předpisů a jejich aplikace na daný případ.

2.3.2 Chování stěžovatele

Přiměřená lhůta nemusí být porušena jen z viny soudu, ale přiměřenost doby vyřešení případu, může být způsobeno i vinou účastníka řízení. Tedy první bodem je určení, zda za průtahy, které vznikly v průběhu řízení, je odpovědná soudní instance. „Platí, že i když stěžovateli nelze vyčítat využívání procesních prostředků,

---

¹⁷ Evropská úmluva o lidských právech: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. s. 698. ISBN 978-807-4003-653.

¹⁸ Evropská úmluva o lidských právech: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. s. 701. ISBN 978-807-4003-653.

*nelze zároveň průtahy tím způsobené přičítat státu.*¹⁹ Tedy nelze soudu dávat za vinu, že civilní řízení se prodloužilo z důvodu mnohých změn žaloby, neaktivní účast na soudním jednání, apod.

2.3.3 Postup soudních orgánů

Postup soudů v jednotlivých etapách řízení je stanoven vnitrostátním právním předpisem, jenž je pro Českou Republiku občanským soudním řádem. V rámci posouzení rychlosti řízení se tedy zohledňuje, zda byl právní úkon na straně soudu proveden správně a dle stanovené platné právní úpravy. Jak již bylo řečeno, přetíženost soudu není dostatečnou omluvou proto, aby byly porušeny základní procesní zásady, avšak je přihlíženo, *„zda stát vynaložil patřičnou snahu o minimalizaci průtahů, které taková událost zapříčinila.*“²⁰

2.3.4 Význam řízení pro stěžovatele

Myslím si, že toto hledisko je velice okrajové, jelikož každá osoba, která již učiní kroky k tomu, aby byl daný spor projednáván v soudním řízení, má na věci zájem, aby došlo k jejímu zdárnému vyřešení. Avšak je to vymezeno Evropským soudem pro lidská práva jako jedno ze čtyř hledisek, na které je nutné brát zřetel. Jedná se například o řízení týkající se nezletilých, pracovních záležitostí, osobního stavu, apod.

2.4 Náklady řízení

*„Náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, odměna notáře za prováděné úkony soudního komisaře a jeho hotové výdaje, odměna správce dědictví a jeho hotové výdaje, tlumočné, náhrada za daň z přidané hodnoty a odměna za zastupování.“*²¹

Předešlý odstavec nám tedy definuje zákonné vymezení nákladů řízení, což považuji za základní informaci v rámci této podkapitoly. Ale dále bych se chtěla zabývat problematikou nákladů řízení vzhledem k zásadě hospodárnosti.

---

¹⁹ Evropská úmluva o lidských právech: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. s. 707. ISBN 978-807-4003-653.

²⁰ Evropská úmluva o lidských právech: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. s. 715. ISBN 978-807-4003-653

²¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §137

V rámci výše zmíněného textu, lze dohledat slovní spojení „bez zbytečných nákladů“. V souvislosti se zásadou hospodárnosti je důležité vzít na zřetel, že náklady, které doprovází soudní činnost, nesmí být nepřiměřené vzhledem ke skutečnostem, které charakterizují daný soudní spor.

V rámci občanského soudního řádu lze předcházet zbytečným nákladům tj. je zde dána možnost nízkých nákladů řízení. Aby bylo možné zajistit co nejnižší náklady řízení „za tím účelem mají soudy možnost například spojit řízení (§112) nebo rozhodnout mezitímním nebo částečným rozsudkem (§152 odst. 2) či případně neustanovit znalce, pokud účastníci namítají, že tím neúměrně stoupnou náklady řízení (§127 odst. 1 věta první). Rovněž znalecké posouzení přitom není v dané věci nezbytné, protože jej lze v některých případech nahradit jiným důkazem, např. odborným vyjádřením (§127 odst. 4).“²²

2.5 Souvislost s přípravným jednáním

Novela občanského soudního řádu, na jejímž podnětu byl vytvořen i právní institut přípravného jednání, se nesla ve znamení zjednodušení, zefektivnění a zrychlení postupu soudů v civilním soudním procesu.

Z tohoto důvodu zásada hospodárnosti úzce souvisí s nově zavedeným přípravným jednáním, vymezeného povahou právě tohoto právního institutu. Jedná se zejména o účelnost přípravného jednání, lhůty, jež jsou stanoveny v rámci přípravného jednání a také o snahu naplnění zásady rozhodnutí v rámci jediného jednání.

---

²² DAVID, L.; IŠTVÁNEK, F.; JAVŮRKOVÁ, N.; KASÍKOVÁ, M.; LAVICKÝ, P. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. Díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 464. ISBN 978-80-7357-460-4

3. Princip koncentrace řízení

3.1 Charakteristika

Zásada koncentrace řízení je jednou z tzv. odvětvových zásad civilního procesu. Mezi další odvětvové zásady dále přináležejí zásada arbitrárního pořádku, zásada legálního pořádku a zásada jednotnosti řízení. Z následující definice koncentrace řízení: „Zásada koncentrační byla definována jako soustředění řízení na co nejmenší množství termínů.“²³ lze vyvodit, že hlavním přínosem této zásady v rámci občanského soudního řízení je stanovení časové hranice sloužící k provedení určitých procesních úkonů, jež jsou v rámci občanského soudního řízení uskutečňovány. Další přínos této zásady spatřuji samozřejmě v urychlení a zefektivnění civilního řízení tak, aby nedocházelo k obávaným a nežádoucím průtahům řízení.

Tato zásada se neprojevuje na straně soudu, jakož to subjektu občanského soudního řízení, ale nýbrž na straně účastníků řízení, „*kdy účastníci mohou uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, a není-li provedeno přípravné jednání, jen do skončení prvního jednání ve věci.*“²⁴

Princip koncentrace řízení tedy požaduje od účastníků řízení aktivní zapojení v rámci soudního sporu. Toto aktivní zapojení je nejčastěji spojováno s procesními úkony, kterými účastník řízení může ovlivnit pohled soudu na daný spor, tj. jsou jimi především důkazy, jež účastník předkládá soudu na podporu svých tvrzení. Jestliže účastník řízení zaujme pasivní postoj, tj. aktivně se nepodílí na zdárném vyřešení procesu, je toto jeho jednání nebo spíše nekonání spojeno s určitými procesními důsledky. „*Ty spočívají v tom, že soud k následně uvedeným skutkovým tvrzením a důkazům je podporujícím, až na zákonem vymezené výjimky nepřihlédne, popř. takový účastník bude jiným způsobem sankcionován.*“²⁵

---

²³ WINTEROVÁ, A. Koncentrace civilního soudního řízení. Bulletin advokacie. 2001, roč. 2001, č. 4. s. 9-10. ISSN 1210-6348.

²⁴ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3, s. 121. ISSN: 1214-7966

²⁵ BARTONÍČKOVÁ, K.; KŘIVÁČKOVÁ, J.: Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. Právní rozhledy. 2009, roč. 17, č. 17, s. 611. ISSN: 1210-6410

3.2 Zásada koncentrace řízení obsažená v novele č. 30/2000 Sb.

Zásada koncentrace řízení byla důkladně zpracována v novele zákona č. 30/2000 Sb., o.s.ř. V rámci této novely dochází k úpravě koncentrace řízení tak, aby řízení splňovalo procesní zásadu hospodárnosti a rychlosti řízení. V této úpravě občanského soudního řízení dochází k vymezení principu koncentrace řízení v §118 a následujících.

§118 o.s.ř. pojednává o koncentraci řízení, která je dle právního hlediska nazývaná jako zákonná koncentrace. Zákonná koncentrace mohla být využita v taxativně vymezených případech, jež byly stanoveny v §118b o.s.ř.: *„Ve věcech ochrany osobnosti podle občanského zákoníku, ve věcech ochrany proti uveřejňování informací, které jsou zneužitím svobody projevu, slova a tisku, popřípadě ochrany práv třetích osob podle právních předpisů o hromadných informačních prostředcích, ve sporech vyvolaných konkursem a vyrovnáním, o základu věci ve sporech o ochranu hospodářské soutěže, o základu věci ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním, o základu věci ve sporech z porušení nebo ohrožení práva na obchodní tajemství a v dalších případech stanovených zákonem mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání nejpozději do skončení prvního jednání, které se v nich konalo.“*²⁶

Druhý způsob koncentrace uvedený v §118c o.s.ř. byl označován jako soudcovská koncentrace řízení. Z tohoto názvu lze odvodit, že zde určoval koncentrační lhůtu soud. Soud využil ustanovení tohoto paragrafu zejména, pokud *„ve věci docházelo k průtahům a že byl některý účastník nečinný nebo ačkoliv byl vyzván, neuposlechl této výzvy a nevyličil rozhodné skutečnosti nebo neoznačil důkazy. Její užití muselo být účelné a nebylo dovoleno pro věci uvedené v § 120 odstavec 2 občanského soudního řádu účinného v té době.“*²⁷ Přičemž mohl nařídit koncentrační lhůtu na uvedení daných skutečností či předložení důkazů více než 15 dnů.

Jelikož koncentrace řízení je velice přísná a její nerespektování či nedodržení vyvolává negativní právní důsledky, zákon přiznává určité výjimky z koncentrace řízení. Za společné případy zákonné a soudcovské koncentrace se považovaly, *„jde-li*

²⁶ Důvodová zpráva k z. č. 30/2000Sb., Sněmovní tisk 257

²⁷ HEIDER, Jiří. Zásada koncentrace řízení v civilním soudním řízení. 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Právnická fakulta. Katedra občanského práva. s. 21

*o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly (vznikly) po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést.*²⁸ V případě soudcovské koncentrace byla stanovena ještě jedna výjimka, která mohla být důvodem pro nedodržení koncentrace, kdy „zákon navíc výslovně dovoloval dodatečně tvrdit skutečnosti a navrhopvat důkazy straně, která byla vyzvána v případě, kdy soud měl za to, že věc je možné po právní stránce posuzovat jinak, než dle účastníkovy právního názoru.“²⁹

Zásada koncentrace řízení se však neobjevila pouze v §118, ale obsahoval a dosud obsahuje ji i §119a „*Před skončením jednání je předseda senátu povinen, s výjimkou věcí uvedených v § 120 odst. 2, účastníky přítomné při jednání poučit, že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést a že důkazy musí být označeny dříve, než ve věci vyhlásí rozhodnutí.*“³⁰ Dle mého názoru toto ustanovení bylo velice významné

a striktní, jelikož se zde začal vyskytovat prvek koncentrace, který ovlivňoval účastníky řízení v případě, že uvažovali o možnosti, kterou jim zákon umožňuje, a to podání odvolání.

V případě, že účastník využil možnosti odvolání, byla mu odepřena možnost předložení důkazů či poskytnutí nových skutečností, které nebyly v prvním soudním řízení vyřčeny a označeny. Toto koncentrační omezení je natolik závažné, že soud prvního stupně musel ze zákona poučit účastníky řízení o následcích, které byly způsobeny nepředložením důkazů a skutečností.

Jak již to však bývá i v případě této koncentrační povinnosti byly stanoveny výjimky. Tyto výjimky měly (a dosud mají) oporu v zákoně pod §205a dřívějšího zákona, kde bylo stanoveno, že nové skutečnosti a důkazy mohly být předkládány v odvolacím řízení v případě absence poučení prvoinstančního soudu, dále pak když nebyly splněny podmínky řízení v prvním stupni či řízení vykazovalo vady. Dále pak se jednalo o zpochybnění věrohodnosti či výskytu nových skutečností a důkazů po skončení prvního jednání.

Takto ustanovená zásada koncentrace řízení v roce 2001 byla dle mého názoru průlomem v civilním procesu, jelikož došlo ke zvýšení odpovědnosti

---

²⁸ Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Sněmovní tisk 257. §118b odst. 1

²⁹ HEIDER, Jiří. Zásada koncentrace řízení v civilním soudním řízení. 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Právnická fakulta. Katedra občanského práva. s. 22

³⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §119a.

účastníků řízení. Účastníci řízení byli omezeni časovými lhůtami, ve kterých mohli poukazovat na skutečnosti, které měly zásadní význam pro daný soudní spor, a které umožňovaly jeho zdárné a co možná nejspravedlivější rozhodnutí soudu. Zavedení koncentrace řízení považuji za velice významný a správný krok ve vývoji občanského soudního řízení civilního procesu do dnešní doby.

3.3 Soudcovská koncentrace řízení

V rámci novely zákona č. 7/2009 Sb., o.s.ř. byly uskutečněny mnohé změny, které vedly ke splnění předpokladů, které byly uvedeny v důvodové zprávě související s výše zmíněnou novelou zákona. Jednou ze změn v koncentraci řízení je zrušení soudcovské neboli vhodné koncentrace řízení. S každou změnou přichází pozitivní nebo negativní posun ve vývoji daného práva, je tedy správné, že byl tento institut zrušen?

I když se domnívám, že tohoto institutu nebylo některak valně užíváno, přesto představoval alternativu, kterou soudce měl možnost použít v případě splněných zákonných podmínek. Proto se plně shoduji s právním názorem: „*Soudu totiž není dána možnost pružně reagovat na dění v konkrétním jednotlivém řízení, ale je v postavení pouhého nuceného vykonavatele zákonné koncentrace tak, jak je nastavena za současné právní úpravy.*“³¹

Za prioritní důvod zrušení soudcovské koncentrace lze považovat, že „*vedl tento institut v praxi často paradoxně k průtahům řízení. Proti usnesení, kterým bylo na návrh koncentrováno řízení, totiž bylo přípustné odvolání, jehož podáním byl v podstatě zmařen účel koncentrace.*“³²

3.4 Zákonná koncentrace řízení

Zákonná koncentrace řízení je upravena v §118b o.s.ř. V tomto ustanovení jsou upraveny dva případy koncentrace řízení.

První z nich je případ, kdy v rámci řízení bylo nařízeno přípravné jednání. Zákon v tomto případě hovoří jasně, čili zákonná koncentrace v případě realizace přípravného jednání dle §114c o.s.ř. je vymezena tak, že „*účastníci mohou uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen*

---

³¹ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 116 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

³² BARTONÍČKOVÁ, K.; KŘIVÁČKOVÁ, J.: Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. Právní rozhledy. 2009, roč. 17, č. 17, s. 615. ISSN: 1210-6410

do skončení přípravného jednání.“³³ Z předchozí citace můžeme tedy vyvodit, že účastníci řízení se aktivně účastní přípravného jednání zejména tím, že předkládají k dispozici soudu všechny skutečnosti a důkazy, jež se řízení týkají a které by mohly ovlivnit jeho výsledek.

Druhá možnost koncentrace je v případě, kdy přípravné jednání není nařízeno, tj. jedná se o případ koncentrace řízení v rámci prvního jednání soudu v daném případě. Zákon nám danou možnost definuje takto: „*Ve věcech, v nichž nebyla provedena příprava jednání dle §114c o.s.ř., mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání.*“³⁴

3.5 Společná úprava pro §118b o.s.ř. a §114c o.s.ř.

Ve výše zmíněných odstavcích byla vymezena zákonná koncentrace v zákonem daných případech. Pro obě dvě tyto možnosti, tj. v případě přípravného jednání dle §114c o.s.ř. i bez něj, může být stanovena lhůta pro účastníky řízení. Tato lhůta slouží „*k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností.*“³⁵

Tato lhůta je dle zákona určena pro obě dvě možnosti, avšak jen v případě nařízení přípravného jednání je využití této lhůty specifikováno blížeji, tj. je zde určena maximální hranice jejího trvání, jež činí ze zákona 30 dnů. Také je zákonem stanoveno, že tato lhůta je poskytována na žádost jakéhokoliv účastníka řízení, tj. je poskytována na žádost osoby, jež je zákonem za účastníka považována v rámci řízení ve věci samé.

V druhém případě „*maximální délka takové lhůty není zákonem omezena, jde o lhůtu soudcovskou, kterou určí podle okolností procesní situace, neztrácije ze zřetele zásadu rovnosti stran.*“³⁶

3.6 Výjimky ze zásady koncentrace

„*Účastníci jsou tedy povinni uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání a nebyla-li provedena*

---

³³ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 550. ISBN 978-80-7357-460-4.

³⁴ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 550. ISBN 978-80-7357-460-4.

³⁵ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 95 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

³⁶ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 551. ISBN 978-80-7357-460-4.

příprava jednání podle §114c o.s.ř. jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností (§118b odst. 1 o.s.ř.).“³⁷

Z této zákonné definice nám vyplývá určitá procesní přísnost, kdy zákon umožňuje klauzule ze zásady koncentrace, které jsou uvedeny v §118b o.s.ř.: *„K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlédnout, jen jde-li o skutečnosti a důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném jednání, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností.“³⁸* Na základě důkladného studia odborné literatury k těmto výjimkám nadále patří nedostatek poučovací povinnosti ze strany soudu.

3.6.1 Zpochybnění věrohodnosti

Pojem věrohodnosti nenašel doposud v judikatuře žádnou definici, jež by dostatečně vystihovala tento pojem, dokonce lze v ní shledat dva odlišné názory na problematiku věrohodnosti.³⁹

Zpravidla pod slovním spojením zpochybnění věrohodnosti lze uvést, že *„může jít o skutečnosti, jimiž má být prokázáno, že svědek byl k výpovědi nucen násilím, byl podplacen, aby vypovídal ve prospěch některého z účastníků, listina byla zfalšována, znalec byl uplacen apod.“⁴⁰*

Pokud důkazní prostředek postrádá věrohodnosti, musí být jasně prokázáno, aby jej mohl soud považovat za nevěrohodný, proto *„o zpochybnění věrohodnosti nejde, jestliže se účastník domáhá toho, aby bylo na základě jím navržených nových*

³⁷ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. s. 125. ISSN: 1214-7966

³⁸ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §118b odst. 1

³⁹ Zde je rozdíl v rozsudku: **Nejvyšší soud ČR 21 Cdo 818/2003**: V tomto rozsudku je vysvětlen pojem zpochybnění věrohodnosti tak, že nemohou být navrženy takové důkazy a skutečnosti, pomocí kterých má být skutkový stav věci zjištěn jinak, než jak ho zjistil soud prvního stupně na základě jím provedeného hodnocení důkazů. **Nález Ústavního soudu ČR IV. ÚS 125/05**: Ústavní soud ČR ve svém rozhodnutí zaujal však jiné stanovisko. Ten zde zmínil, že lze navrhnout i takový důkaz či skutečnost, pomocí které bude zjištěn jiný skutkový stav, než byl zjištěn. A lze tedy pod pojem zpochybnění věrohodnosti podřadit i takový důkazní prostředek, který označuje důkaz v prvním soudním řízení jako nepravdivý.

⁴⁰ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. s. 125. ISSN: 1214-7966

*důkazů docíleno toho, že věc má být posouzena jinak, než jak vyplývá z dosud řádně navržených a provedených důkazů.*⁴¹

3.6.2 Skutečnosti, jež se objevily po přípravném jednání

Jak je již výše uvedeno, koncentrace řízení v případě konání přípravného jednání je v zákoně vymezena tak, že případné důkazy či jiné skutečnosti je možné předložit jen do konce přípravného jednání. Po jeho skončení již tedy není možné, aby účastníci řízení činili procení úkony, jež byly vymezeny přípravnému řízení, avšak v případě, že se *„skutečnosti a důkazy, které neexistovaly v době přípravného jednání, nemohl z logiky věci účastník při přípravném řízení uvést, a je tedy přípustné uvádět je i později. Účastník však musí prokázat, že jím takto uváděné skutečnosti a důkazy nastaly (vznikly) až po provedení přípravného jednání.*⁴²

3.6.3 Skutečnosti, které účastník nepředložil bez své viny

Zde se na rozdíl od předešlé situace jedná o skutečnosti a důkazy, které již existovaly, tj. jde o takové *„skutečnosti a důkazy, které v době původního řízení objektivně vzato existovaly, ale účastník je nemohl bez své viny (proto, že o nich nevěděl a ani jinak z procesního hlediska nezavinil nesplnění své povinnosti tvrzení či povinnosti důkazní) v tomto původním řízení (včetně řízení odvolacího) použít.*⁴³

Také dalším podstatným atributem je dle mého názoru, aby skutečnosti měly vliv na soudní řízení, popř. dokázali změnit pohled na celý soudní proces. Dále musí být dokázáno, že účastník nenese vinu na pozdním předložení důkazů. *„Za nový důkaz tak nebude moci být připuštěn např. důkaz, který si mohl účastník opatřit z úřední a veřejně přípustné evidence za předpokladu, že v této evidenci byl v době konání prvního jednání promítnut.*⁴⁴

3.6.4 Skutečnosti, jež byly uvedeny poté, co byl účastník vyzván k doplnění

Jedná se *„o skutečnosti nebo důkazy uvedené účastníkem po té, co byl vyzván k doplnění soudem právě v důsledku možného odlišného právního posouzení, smí k nim soud přihlédnout i po skončení přípravného jednání, anebo po skončení*

---

⁴¹ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. s. 125. ISSN: 1214-7966

⁴² ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. s. 126. ISSN: 1214-7966

⁴³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2002, sp. zn. Cdo 1170/2001

⁴⁴ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. s. 126. ISSN: 1214-7966

prvního jednání“.⁴⁵ V odborné literatuře je tato výjimka rozšířena, cituji: „vzve-li soud některého z účastníků řízení k doplnění rozhodujících skutečností dle §118a odst. 2 o.s.ř., budou moci všichni účastníci řízení doplnit nejen skutečnosti, ale i důkazy kdykoliv do vyhlášení rozhodnutí soudu prvního stupně.“⁴⁶

Po prostudování příslušného paragrafu se však nemohu s tímto tvrzením ztotožnit, protože se domnívám, že je vyzván jen daný specifický účastník, aby doplnil dané skutečnosti a je mu k tomu poskytnuta určitá lhůta a také poučení v případě, že daný účastník nepředloží doplňující skutečnosti, které by vedly k objasnění daného stavu. Avšak tato výzva se již nevztahuje k ostatním účastníkům. Dle mého názoru by i ostatní účastníci mohli předkládat důkazy a skutečnosti, ale to je podmíněno tím, že by také oni, jako jednotlivci, museli obdržet také danou výzvu k doplnění určitých skutečností nebo případné reakce na důkazy, které již byly předloženy.

Také si uvědomuji, že civilní právo procesní je ovládáno zásadou rovnosti, a tudíž by někteří znalci tohoto oboru práva mohli namítat, že tato zásada není v mém pohledu na věc zcela respektována, a proto výše zmíněné vyjádření považuji pouze za svůj názor k dané problematice.

3.6.5 Neposkytnutí poučení o koncentraci a důsledků s ní spojených

Leč tato výjimka není uvedena v §118b odst. 1, lze se na základě bližšího bádání dovítit, že i tento druh procesního nedostatku sebou nese negativní dopady na soudní řízení. Negativní dopady spatřuji v prodloužení koncentrace řízení, jelikož „Účastníci řízení v takovém případě mohou uvádět rozhodné skutečnosti a označovat důkazy k jejich prokázání až do vyhlášení rozhodnutí soudem prvního stupně.“⁴⁷

Problematice poučovací povinnosti je věnována následující kapitola mé diplomové práce, kde jsou uvedeny následky spojené s nedostatkem poučovací povinnosti ze strany soudů.

---

⁴⁵ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 548 ISBN 978-80-7357-460-4.

⁴⁶ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 105 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

⁴⁷ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, s. 107. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

3.7 Změna žaloby

Jedním z procesních úkonů, který náleží procesní straně, jež podala návrh na zahájení řízení tj. straně žalobce, spočívá ve změně dosavadního znění žaloby. Tento druh procesního úkonu je vymezen v §95 o.s.ř. Z tohoto ustanovení je možné logicky odvodit, že změnu žaloby je možné provést jen za kladného vyjádření soudu a jejího rozeslání všem účastníkům, jež se na soudním jednání podílí.

Souhrnná novela, na jejímž základě byl vytvořen procesní institut přípravného jednání a s ním spojené nové úpravy koncentrace řízení, se vyznačuje také tím, že má velice obšírné dopady na využití tohoto procesního úkonu, jelikož *„novela totiž zakazuje tvrdit a prokazovat nové skutečnosti v již zkoncentrovaném řízení i ve chvíli změny žaloby.“*⁴⁸

Z tohoto tvrzení lze zajisté vyvodit určité procesní problémy, jež vyvstanou v případě, že lhůta na poskytnutí nových vyjádření a důkazů již uplynula. V praxi tudíž budou nastávat situace, kdy *„na jedné straně by tu byla změněná žaloba, avšak na druhé straně zákaz soudu po již nastalé koncentraci řízení přihlížet ke skutečnostem a důkazům právně významných pro projednání a rozhodnutí o změněné žalobě.“*⁴⁹

Tato problematika již v sobě skýtá určité řešení dané situace, kdy po uplynutí lhůty určené k předkládání nových důkazů a vyjádření, nebude možná změna žaloby a soud tedy procesní úkon zamítne usnesením, jelikož pokud by došlo ke změně žaloby, nebylo by již možné nové skutečnosti podložit právně relevantními důkazy, jelikož by již na jejich předložení nebyla dána možnost ze zákona. Tedy osoba žalobce by nemohla prokázat své stanovisko a ani osoba žalovaného by na danou situaci neměla možnost reagovat tím, že předloží důkazy svědčící v její prospěch, tj. *„v systému koncentrace řízení má tedy změna žaloby smysl jen tehdy, jestliže dosavadní, tj. z doby před koncentrací učiněná skutková tvrzení a označené důkazy umožňují žalobci unést důkazní břemeno i břemeno tvrzení změněné žaloby.“*⁵⁰

Tedy na základě této citace lze tedy uvést, že v rámci přípravného řízení a koncentrace řízení musí být také dodržena zásada rovnosti. Což v tomto podání,

---

⁴⁸ SVOBODA, Karel. Nový režim koncentrace v civilním sporu – z bláta do louže. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 3, s. 22. ISSN: 1210-6348

⁴⁹ BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1. 7. 2009. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 12. str. 30. ISSN: 1210-6348

⁵⁰ BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1. 7. 2009. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 12. str. 30. ISSN: 1210-6348

lze spatřovat v tom, že v případě připuštění změny žaloby žalobcem, kdy na potvrzení nových skutečností uvedených v žalobě předkládá nové důkazy tak i osoba žalovaného musí mít příležitost se k daným skutečnostem vyjádřit a popřípadě tyto skutečnosti vyvrátit podložením důkazů.

Tedy hlavní problém změny žaloby nesouvisí pouze s úpravou petitu žaloby, ale též se skutečnostmi, které jsou v žalobě vylíčeny a na nichž se účastníci řízení shodují, jelikož „účastník nebude moci v koncentrovaném řízení ani odstoupit od dříve shodných tvrzení.“⁵¹ Což má samozřejmě negativní dopad na soudní jednání, jelikož doposud bylo akceptovatelné, že skutečnosti, na nichž se účastníci dohodli a jež se tedy jevily jako nesporné, se v mnoha případech staly spornými, což mělo za následek povinnost soudu o dané skutečnosti rozhodnout v rámci soudního jednání.

Z výše zmíněného textu je možno se seznámit s různými právními vyjádřeními k dané situaci, jež vyznívají spíše negativním pohledem na současnou úpravu a jejím vztahem ke změně žaloby. Na potvrzení verdiktu zmíněného v předchozí větě si dovoluji uvést některé právní názory na danou situaci: „Koncentrační přísnost ve vztahu ke změněné žalobě možná povede k tomu, že žalobce bude muset podávat další a další žaloby, pokud se rozhodne rozšířit své požadavky vůči žalovanému.“⁵² „Mám za to, že by takováto úprava byla ve spojení s dosavadním zněním §95 odst. 2 o.s.ř. a v souvislosti se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení v mnohých případech pro žalobce výhodnější než dosavadní úprava, která ho v případě dalších, původní žalobou neuplatněných nároků, bude nutit podávat žalobu další.“⁵³ „Za současné právní úpravy totiž žalobce nebude mít jinou možnost než vzít žalobu zpět a podat žalobu novou nebo podat žalobu další.“⁵⁴

Obávám se, že s výše uvedenou myšlenkou se zcela neshodují. Dle mého názoru by měly být dány v rámci řízení určité „mantinely“, jež povedou k vynaložení větší aktivity účastníků řízení, jelikož se domnívám, že když určitý procesní úkon

---

⁵¹ JIRSA, Jaromír. Proč bychom se souhrnné novely báli? (aneb - existuje řada dobrých důvodů, abychom se na ni těšili), Bulletin advokacie, 2009, roč., č. 6, s. 25. ISSN: 1210-6348

⁵² SVOBODA, Karel. Nový režim koncentrace v civilním sporu – z bláta do louže. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 3, s. 22. ISSN: 1210-6348

⁵³ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. str. 124 ISSN: 1214-7966

⁵⁴ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 112 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

bude vázán na určitý okamžik či omezen určitou lhůtou, je to motivující k vynaložení většího úsilí.

3.8 Přistoupení a záměna účastníka

V rámci platné zákonné úpravy je možné v civilním soudním řízení podstoupit záměnu účastníků (§92 odst. 2 o.s.ř.), anebo je zde dána možnost rozšíření okruhu účastníků řízení (§92 odst. 1 o.s.ř.). V těchto ustanoveních je vyjádřen požadavek souhlasného vyjádření k dané situaci některými subjekty řízení.

Je tedy nutné vymezit důsledek těchto procesních možností zejména v souvislosti se zásadou koncentrace řízení uvedenou v §118b o.s.ř. Dle zákona pokud nastane jedna z výše zmíněných situací, tj. *„jestliže soud připustil přistoupení dalšího účastníka anebo záměnu účastníka, pak účinky koncentrace řízení nastávají ve vztahu s novými účastníky skončením prvního jednání, které bylo nařízeno po přistoupení nebo záměně účastníka a které se ve věci konalo.“*⁵⁵

V případě přistoupení nového účastníka do řízení se zde vyskytuje problém s určením doby koncentrace řízení, jelikož nový účastník řízení může předkládat k danému sporu své vyjádření a důkaz a tím je tato možnost poskytnuta i osobě žalobce, ale ostatní žalovaní v solidárním společenství, již nemohou vstupovat do řízení tím, že by uváděli nové důkazy, *„jestliže se již konalo přípravné jednání, pak bude platit, že mezi žalobcem a dosavadním žalovaným – dlužníkem (dlužníky) nastoupily účinky koncentrace skončením přípravného jednání, naproti tomu účinky koncentrace ve vztahu mezi žalobcem a dalším dlužníkem nastávají při prvním jednání po přistoupení.“*⁵⁶

Ovšem jinak tomu jest v případě nerozlučného spojení osob účastníků na jedné procesní straně, kdy je zde dáno, *„že i stávající účastník může vůči protistraně uvádět nová tvrzení a navrhopvat důkazy do konce prvního jednání, které se ve věci konalo po přistoupení nových účastníků.“*⁵⁷

I když chápu teoretické odlišnosti spočívající v samostatném a nerozlučném společenství, tak se domnívám, že i v rámci solidárního společenství by měli mít

---

⁵⁵ BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1. 7. 2009. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 12. str. 31. ISSN: 1210-6348

⁵⁶ BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1. 7. 2009. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 12. str. 31. ISSN: 1210-6348

⁵⁷ ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. Právní fórum. 2011, roč. 8, č. 3. str. 125 ISSN: 1214-7966

stávající účastníci možnost aktivně se účastnit na řízení jako je tomu v nerozlučném spojení.

K problematice záměny účastníků řízení může dojít jak na procesní straně žalovaného, tak i na procesní straně žalobce. Jak již bylo výše zmíněno, v případě záměny účastníků řízení dojde ke zrušení dosavadních výsledků jednání a započne plynout nová lhůta, v jejímž časovém období budou mít účastníci možnost poskytnout soudu vyjádření a důkazy k prokázání svých tvrzení. Tato „*uvedená výjimka z koncentrace řízení však neplatí pro změnu v osobách účastníků řízení, tedy pro univerzální sukcesi (§107 o.s.ř.) či singulární sukcesi (§107 odst. 4 o.s.ř.). V těchto případech totiž musí noví účastníci řízení přijmout stav řízení, jaký tu je v době jejich nástupu do řízení (§107 odst. 4 o.s.ř.), a toto se samozřejmě týká i dosud uvedených skutečností a navržených důkazů.*“⁵⁸

Celý institut přípravného jednání je velice propojen s poučovací povinností, na základě níž soud upozorňuje účastníky na určité procesní následky, které mohou vzniknout, proto i v tomto případě musí soud poskytnout všem účastníkům řízení náležité a dostatečné poučení o změnách v zásadě koncentrace řízení, jež nastaly v případě přistoupení či záměny účastníka řízení.

3.9 Koncentrace řízení dle §119a o.s.ř.

Pro úplnost zásady koncentrace je dle mého hlediska též vhodné uvést systém neúplné apelace, který představuje ustanovení §119a o.s.ř. V tomto zákonném ustanovení je zřejmé, že zásada koncentrace řízení se nevztahuje pouze k prvnímu soudnímu jednání, tj. nemá vliv pouze na toto jednání, ale její dopady jsou patrné i v řízení u odvolacího soudu.

Systém neúplné apelace vychází z povinnosti uvést všechny rozhodné skutečnosti do skončení prvního jednání nebo do skončení přípravného jednání, jelikož na později uvedené důkazy již nebude brán zřetel, nepůjde-li o výjimky uvedené v §205a o.s.ř. V případě, že tyto výjimky nebudou prokázány, nelze předložit nové důkazy a prokázat nové skutečnosti.

Zásada koncentrace je tedy velice striktní a přísná, a proto musí být účastníci řízení ze zákona soudem poučeni o následcích, které sebou přináší zásada koncentrace v rámci odvolacího řízení. V případě, že k tomuto poučení ze strany

---

⁵⁸ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 111 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

soudu nedojde, „*důsledkem je, že princip neúplné apelace se v odvolacím řízení neprosadí a možnost tvrdit významné skutečnosti a prokazovat je zůstane pro odvolací řízení zachována.*“⁵⁹

V ustanovení §119a o.s.ř. je též zmíněno, že poučovací povinnost je směřována vůči přítomným účastníkům řízení. V případě nepřítomných účastníků řízení jsou důsledky stejné, leč nebyli náležitě poučeni, což vyplývá z následující citace: „*Omezení možnosti tvrdit a prokázat skutečnosti jen do rozhodnutí soudu prvního stupně vůči nepřítomným, řádně k jednání předvolaným stranám však nastane, i když jim fakticky poučení poskytnuto nebylo.*“⁶⁰

---

⁵⁹ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 556 ISBN 978-80-7357-460-4.

⁶⁰ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 556 ISBN 978-80-7357-460-4.

4. Poučovací povinnost

Každý subjekt soudního sporu, který má způsobilost vystupovat a účastnit se řízení, tak disponuje s určitými procesními právy a povinnostmi. Jedna z mnoha povinností na straně soudu je poučovací povinnost. Tato povinnost je obecně zakotvena v §5 o.s.ř.: „*Soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech.*“⁶¹

Dle mého názoru každá osoba si je vědoma existence zásady - neznalost zákona neomlouvá. Právě v poučovací povinnosti soudu lze účastníkům řízení poskytnout určitou pomoc tím, že je soud upozorní na možné důsledky jejich jednání tak, aby dostatečně byly uplatněny jejich procesní práva a povinnosti. „*Soudy nejsou povinny (ani oprávněny) poskytovat účastníkům v rámci občanského soudního řízení jiné poučení, než o procesních právech a povinnostech. Nemohou (a nesmí) proto účastníky poučovat o hmotném právu, tedy ani o tom, kterých práv (případně povinností) by se mohli (měli) podle hmotného práva domáhat.*“⁶²

4.1 Poučovací povinnost bez přípravného jednání

„*V případě, že nebyla provedena příprava jednání podle §114c o.s.ř., mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popř. do uplynutí lhůty, která byla účastníkům k tomuto účelu poskytnuta.*“⁶³ Z této citace je možné vyvodit, že pokud účastníci řízení byli řádně poučeni, nebude brán zřetel na později uvedené skutečnosti a důkazy. Tedy soud posuzuje pouze ty, které byly včas a řádně předloženy v průběhu prvního soudního jednání. Tedy dá se říci, že zaujmutí pasivního postoje a neposkytnutí dostatečné součinnosti je spojeno s nepříznivými procesními důsledky.

V případě, že soud řádně neposkytne poučení o koncentraci řízení, nebylo by správné postihnout účastníky řízení procesními důsledky. V tomto případě lze postupovat tak, že budou předloženy důkazy a jiné skutečnosti, které souvisí

---

⁶¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §5

⁶² <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/poucovací-povinnost-soudu-74168.html>. [online]. [cit. 2013-02-28].

⁶³ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 126 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

s řízením po skončení prvního jednání či do soudem určené časové lhůty, o které již musí být účastníci řádně poučeni.

4.2 Poučovací povinnost soudu dle §114c o.s.ř.

Z tohoto ustanovení lze vyvodit, že *„předseda senátu je povinen, s výjimkou věci uvedených v §120 odst. 2 o.s.ř., přítomné účastníky poučit o tom, že ke skutečnostem uvedeným a k důkazům označeným po skončení přípravného jednání, popř. po uplynutí lhůty soudem poskytnuté, může být přihlédnuto jen za podmínek uvedených v §118b o.s.ř.“*⁶⁴ Mezi tyto podmínky se dle tohoto ustanovení řadí následující: zpochybnění věrohodnosti, skutečnosti, které bez svého zavinění nemohl účastník řízení včas a řádně předložit k posouzení, skutečnosti, které se objevily po skončení přípravného jednání a v případě výzvy účastníka předsedou senátu k doplnění rozhodných skutečností či důkazů přímo související a objasňující daný případ. Tyto podmínky jsou lépe specifikovány v předešlé kapitole zásady koncentrace řízení.

V případě, že soud řádně nepoučí dle ustanovení §114c odst. 5 o.s.ř. všechny účastníky řízení o koncentraci řízení v rámci přípravného jednání, tak v tomto případě se ztotožňuji s názorem paní Kláry Hamulákové, tj. účastníci mohou předkládat důkazní prostředky a rozhodné skutečnosti po celou dobu přípravného jednání, ale mohou je předkládat až do ukončení prvního jednání ve věci samé tj. do vydání rozhodnutí ve věci samé.

4.3 Poučovací povinnost stanovená v §119a o.s.ř.

V tomto ustanovení se jedná o poučovací povinnost ze strany soudu, na základě které musí být účastníci řízení řádně poučeni o předkládání důkazů a jiných skutečností sloužících ke zdárnému a spravedlivému řešení civilního procesu. Tento typ poučovací povinnosti je určen soudům, jež ve věci rozhodují jako soudy prvního stupně.

Zejména se jedná o upozornění ze strany soudu, že v případě využití odvolání jakož to procesního úkonu účastníka řízení, nebude již možné soudu předkládat nové skutečnosti a důkazy, jelikož všechny tyto prostředky již měly být uplatněny v rámci řízení soudu prvního stupně, jelikož *„odvolání ve sporném řízení je vybudováno na systému neúplné apelace, jehož východiskem je zásada, že ve sporném řízení je*

---

⁶⁴ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 124 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

soud prvního stupně instancí skutkovou, tj. instancí, u které mají být zásadně při jediném jednání provedeny všechny účastníky navrhané důkazy potřebné k prokázání sporných právně významných skutkových tvrzení.“⁶⁵

---

⁶⁵ Svoboda, Karel. Přehled judikatury. Poučovací povinnost soudu a koncentrace řízení Praha: ASPI, 2009, 100 s. Přehledy judikatury. str. 61. ISBN 978-807-3574-536.

5. Nařízení přípravného jednání

Na základě dlouhodobě připravované novelizace civilního procesu, nabyt dne 1. 7. 2009 účinnosti zákon č. 7/2009 Sb., o.s.ř., kterým se mění původní zákon č. 99/1963 Sb., o.s.ř. Nově přijatý zákon je v odborné literatuře označován jako tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu. V rámci přijetí tohoto zákona byly uskutečněny v civilním procesu mnohé změny, mezi něž lze zahrnout i nově modifikovaný institut přípravného jednání.

Přípravné jednání je upraveno ve třetí části první hlavy občanského soudního řádu pod souhrnným názvem průběh řízení. Tento staronový procesní institut přípravného jednání ve své podstatě zdokonaluje již jeho předešlé znění, avšak s jiným názvem tzv. soudní rok.

Přípravné řízení, jak již bylo řečeno, bylo oproti původní úpravě výrazně vylepšeno a to především v apelaci většího nároku odpovědnosti na účastníky řízení a v posílení procesní zásady rozhodnutí při jediném jednání. Lze jej považovat za určitý procesní úkon na straně soudu, který se vyznačuje neformálností a neveřejností.

Přípravné jednání je považováno za procesní institut fakultativní povahy, jelikož „*představuje alternativu k jiným formám přípravy jednání, na něž buď může navazovat (např. na přípravu jednání předsedou senátu podle §114a), nebo může být nařízeno přímo bez takové návaznosti, anebo mezi nimiž je možná volba (to se vztahuje k výzvě podle §114b).*“⁶⁶ Zda tohoto institutu bude využito, závisí na právní úvaze předsedy senátu, který ze své pozice jednání nařizuje, což je uvedeno v §114c odst. 1 o.s.ř.

Na základě výše uvedených skutečností je důležité dle mého názoru zmínit, že se nejedná o jednání uvedené pod §115 a následující, ale jedná se „*spíše o víceméně neformální jednání mezi soudem a účastníky, při němž však musejí být respektována základní pravidla stanovená zákonem pro zachování rovnosti účastníků a práva na spravedlivý proces*“.⁶⁷

---

⁶⁶ WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. Právní fórum, 2009, roč. 6, č. 6. s. 226. ISSN: 1214-7966

⁶⁷ ŠMÍD, Ondřej. Institut přípravného jednání. Právní fórum, 2011, roč. 8, č. 1, s. 15 ISSN: 1214-7966

5.1 Nařízení přípravného jednání dle §114c

Jak již bylo zmíněno výše, nařízení přípravného jednání je v kompetenci soudu zejména předsedy senátu, čili jedná se o procesní úkon na straně soudu. „*Přípravné jednání je jinak možné nařídit ve všech věcech civilního soudního řízení.*“⁶⁸ Tedy tento procesní institut může předseda senátu využít v případě sporného tak i nesporného řízení.

K tomu, aby mohl být využit tento procesní institut, je nutné splnit několik podmínek, které tkví v předpokladu nařízení jednání, v komplikovanosti soudního sporu, splnění podmínky účelnosti a nebylo-li využito kvalifikované výzvy.

5.1.1 Nařízení jednání

Aby přípravné jednání předseda senátu nařídil, musí zde být stanoven předpoklad, že po tomto jednání nastane další fáze soudního řízení, proto „*přípravné jednání tedy nemá své místo tam, kde soud může rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů, a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popř. s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí, nebo pokud jsou splněny zákonné předpoklady pro vydání platebního rozkazu či směnečného a šekového platebního rozkazu.*“⁶⁹

5.1.2 Komplikovanost soudního sporu

Tato procesní podmínka slouží k posílení procesních zásad, jimž jsou princip hospodárnosti a zásada rozhodnutí v rámci jednoho jednání. Přípravné jednání je nařizováno zejména v případě kontroly a provedení úkonů, které směřují k vydání meritorního rozhodnutí během jednoho jednání před soudem.

5.1.3 Kvalifikovaná výzva

Tento procesní institut je upraven v §114b o.s.ř. a do zákona byl vtělen novelou zákona č. 30/2000 Sb., o.s.ř. a též již došlo k jeho následovnému doplnění i tzv. souhrnnou novelou občanského soudního řádu z roku 2009. Jedná se o jednu z možných variant přípravy jednání, jež je součástí právního řádu ČR zakotveného v občanském soudním řádu. K využití procesního institutu kvalifikované výzvy je

---

⁶⁸ WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. Právní fórum, 2009, roč. 6, č. 6. s. 226. ISSN: 1214-7966

⁶⁹ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, str. 80. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

možné za předpokladu splnění zákonem stanovených podmínek, kdy „*předseda senátu může žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuznává, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popř. označil důkazy k prokázání svých tvrzení.*“⁷⁰

Zákon umožňuje tedy k použití procesního institutu kvalifikované výzvy za předpokladu „*vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu.*“⁷¹ Jelikož se jedná o neurčité právní pojmy, vznikají různé subjektivní pohledy. Jedním z názorů jest, „*že povahou věci se rozumí předmět daného řízení z hlediska objektivního, tzn., že např. obecně platí, že řízení ve věcech ochrany osobnosti jsou řízení typově složitá, vyžadující ke kvalitní přípravě jednání vždy názor žalovaného, a naopak okolnosti případu jsou měřítkem subjektivním, zohledňující každý jednotlivý případ, kdy i typově jednoduché řízení vyžaduje vzhledem k určitým konkrétním okolnostem vydání usnesení o výzvě k vyjádření se dle §114b OSŘ.*“⁷²

Avšak Nejvyšší soud se přiklání k jinému názoru na danou problematiku: „*je-li zjišťování skutkového stavu věci s ohledem na předpokládané množství odlišných tvrzení účastníků a navrhovaných důkazů obtížné a kdy bez znalosti stanoviska žalovaného nelze první jednání připravit tak, aby při něm bylo zpravidla možné věc rozhodnout*“⁷³. Tedy náležité vysvětlení judikatury Nejvyššího soudu je následující: „*Povaha věci tak vyžaduje, aby se jednalo o věc z hlediska zjišťování skutkového stavu mimořádně obtížnou. V případě okolností případu nemusí být složitost věci dána. Postačí, pokud je písemné vyjádření žalovaného pro možnost rozhodnutí předmětu řízení nezbytné.*“⁷⁴

Usnesení je doručeno do vlastních rukou žalovaného nebo v případě právní úpravy z roku 2013 je možné doručení též pomocí datové schránky, jak je uvedeno v §114b odst. 4. Usnesení zejména musí obsahovat výzvu stanovující určitou lhůtu, která dle zákona nesmí být kratší než 30 dnů, jež je rozhodující pro uvedení

⁷⁰ BARTONÍČKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana. Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. Právní rozhledy, 2009, roč. 17, č. 17. s. 611. ISSN: 1210-6410

⁷¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1. 1. 2013. §114b odst. 1.

⁷² HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana. Devět měsíců účinnosti nové právní úpravy koncentrace v civilním soudním řízení z pohledu praxe. Právní rozhledy, 2010, roč. 18, č. 12, s. 441. ISSN: 1210-6410

⁷³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2010, sp. zn. 33 Cdo 315/2010

⁷⁴ BELÁKOVÁ, Michaela. Přípravné jednání dle §114c o.s.ř. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva. str. 15

skutečností, které mohou změnit pohled na věc a jež objasňují i postavení žalované strany. Důležitým kritériem tohoto právního úkonu spatřuji též v řádném poučení žalovaného v případě zaujmutí k dané věci negativního postoje, kdy žalovaná strana neučiní ve stanovené lhůtě žádné písemné vyjádření, jímž by ospravedlnila svůj postoj na danou záležitost.

V případě neposkytnutí vyjádření je uvedeno v usnesení poučení o právních důsledcích s ním spojené tj. vydání rozsudku pro uznání, jakož to shodný důsledek žalované strany i v případě přípravného jednání dle §114c. Avšak je přípustná omluva žalované strany, v níž je uveden důvod nečinnosti daného účastníka řízení. Jak uvádí ustálená soudní judikatura *„Nemůže-li žalovaný z vážných důvodů podat ve stanovené lhůtě písemné vyjádření ve věci, zákon mu ukládá, aby to ještě před uplynutím lhůty sdělil soudu; ve svém oznámení musí uvést důvod, který mu v podání písemného vyjádření brání, a musí být připraven tento důvod na výzvu soudu prokázat. Jestliže žalovanému brání v podání písemného vyjádření ve věci vážný důvod, avšak ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, o jaký vážný důvod jde, má to pro něj stejné procesní následky, jako kdyby písemné vyjádření vůbec bez vážného důvodu nepodal; výjimku z tohoto pravidla představuje pouze případ, že jde o tak vážný důvod, který žalovanému neumožňuje ani to, aby soudu sdělil, že u něj nastal vážný důvod, který mu brání podat ve stanovené lhůtě písemné vyjádření.“*⁷⁵

5.1.3.1 Vztah k přípravnému jednání dle §114c o.s.ř.

Institut kvalifikované výzvy vykazuje určité shodné znaky s přípravným jednáním dle §114c o.s.ř. Společným znakem kvalifikované výzvy a přípravného jednání spatřuji v účelu a do určité míry i v obsahu samostatných institutů.

Účelem zavedení přípravy jednání do občanského soudního řádu je hlavně splnění procesní zásady hospodárnosti a rychlosti řízení, jež oba dva tyto instituty přispívají ke snížení ekonomických dopadů na soudní jednání a též pozitivně ovlivňují rychlost soudního jednání, zejména v odstranění průtahů řízení a naplnění zásady rozhodnutí v rámci jediného jednání.

Další společný znak spočívá v možnosti vyjádření a předložení důkazů druhé procesní strany, jež nepodala návrh na zahájení řízení. Tento názor lze podložit následujícími citacemi: *„Pokud se předseda senátu rozhodne využít tzv. kvalifikované výzvy, usnesením žalovanému uloží, aby se ve věci písemně vyjádřil*

⁷⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1951/2004

*a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuznává, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popř. označil důkazy k prokázání svých tvrzení.*⁷⁶ „Soud vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní povinnosti.“⁷⁷

I když druhy přípravy jednání vykazují podobné znaky je zřejmé, že odlišnost jim též nechybí. Hlavní odlišností kvalifikované výzvy a přípravného jednání spatřuji v době sloužící k předkládání důkazů a poskytování tvrzení. Zatímco v případě přípravného jednání dle §114c o.s.ř. je právně upravené, že povinnost důkazní a tvrzení je možné plnit jen do skončení přípravného jednání, pokud nenastane jedna ze zákonných výjimek, tak v případě kvalifikované výzvy lze poskytovat vyjádření a důkazy po celou dobu prvního jednání až do jeho skončení. Kvalifikovaná výzva je z pohledu teorie důkazní a tvrzení charakterizována: „*Pokud však účastník splní svou procesní povinnost a vyjádří se v této lhůtě k dané věci, skutková tvrzení a návrhy důkazů k jejich prokázání pak nejsou omezeny okamžikem skončení soudem poskytnuté lhůty, ale účastníci mohou bez dalšího uvádět i další skutečnosti a navrhopat důkazy k jejich prokázání v rámci jednání.*“⁷⁸ Zatímco pro přípravné jednání je charakteristické: „*V případě, že bylo nařízeno přípravné jednání, je možnost uvádět rozhodné skutečnosti a důkazy k jejich prokázání koncentrována k okamžiku skončení přípravného jednání, popř. k uplynutí lhůty poskytnuté soudem k doplnění těchto skutečností a důkazů.*“⁷⁹

Hlavní vzájemné ovlivnění těchto dvou procesních institutů spatřuji v zákonem vymezeném způsobu, kdy je zde zdůrazněno, že v případě koná-li se ve věci přípravné jednání, není již přípustné využít procesního institutu kvalifikované

---

⁷⁶ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 49 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

⁷⁷ BARTONÍČKOVÁ, K.; KŘIVÁČKOVÁ, J.: Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. Právní rozhledy. 2009, roč. 17, č. 17. s. 612. ISSN: 1210-6410

⁷⁸ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 48 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

⁷⁹ HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana. Devět měsíců účinnosti nové právní úpravy koncentrace v civilním soudním řízení z pohledu praxe. Právní rozhledy, 2010, roč. 18, č. 12. s. 444. ISSN: 1210-6410

výzvy, což je uvedeno v občanském soudním řádu v §114b odst. 3⁸⁰ a §114c odst. 1⁸¹. Tyto ustanovení se vážou k počátku a konci přípravného jednání, avšak o průběhu přípravného jednání a možné využití kvalifikované výzvy, již upraveno není. Dle mého názoru se lze alespoň domnívat, že v případě vyslovení zákazu souvisejícího s počátkem a závěrem, již není též pravděpodobné, aby v průběhu přípravného jednání bylo tohoto procesního institutu zaměněno, a plně se tedy shodují s názorem: „Podle něj v případě, kdy předseda senátu zná alespoň nějaké skutečnosti, podle jejichž je schopen dostatečně stanovit okruh sporných tvrzení, neodůvodňuje povaha věci ani okolnosti případu použití kvalifikované výzvy. V průběhu přípravného jednání je předseda soudu v přímém kontaktu se stranami a potřebné vyjádření a vylíčení rozhodných skutečností může získat přímo na místě samém. Podmínky pro kvalifikovanou výzvu by tak nebyly splněny.“⁸²

5.1.4 Účelnost přípravného jednání

Tento pojem je velice neurčitý a svým způsobem se domnívám, že ani sám zákonodárce nevěděl, co se pod tímto pojmem skrývá. Zde souhlasím s myšlenkou svého kolegy: „Bude tedy záležet na Nejvyšším soudu, jak si poradí při výkladu tohoto pojmu a jak velkou míru volnosti při výkladu pojmu účelnost přenechá nižším soudům.“⁸³

5.2 Doručení v případě přípravného jednání dle §114c o.s.ř.

Jelikož nedostavení se k přípravnému jednání je spojeno s procesními následky, musí být účastníci včas upozorněni na den a čas konání neveřejného přípravného jednání. Z tohoto důvodu je zasíláno účastníkům a jejich zástupcům

---

⁸⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §114b odst. 3: Usnesení podle odstavce 1 nelze vydat nebo doručit po přípravném jednání podle §114c nebo po prvním jednání ve věci

⁸¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §114c odst. 1: Není-li možné o věci samé rozhodnout bez nařízení jednání, nebylo-li nebo nemůže-li být postupem podle §114a odst. 2 jednání připraveno tak, aby bylo možné věc rozhodnout při jediném jednání, a nepostupoval-li podle §114b

⁸² BELÁKOVÁ, Michaela. Přípravné jednání dle §114c o.s.ř. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva. str. 21

⁸³ STŘELEČ, Michael. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva. str.24

předvolání k přípravnému jednání. „*Předvolání musí být doručeno minimálně 20 dnů předem, a to do vlastních rukou*“.⁸⁴

Doručení předvolání k přípravnému jednání do vlastních rukou vnímám v tomto případě jako správné řešení jelikož, jak je zmíněno níže v mé diplomové práci, pokud účastník zaujme pasivní postoj k přípravnému jednání, je toto jeho jednání spojeno s přísnými sankcemi, které postihnou procesní stranu, jež zaujala negativní postavení, neboť následky mohou vzniknout jak na straně žalobce, tak i na straně žalovaného. V případě opakovaného neúspěchu doručení předseda senátu nařídí ve věci jednání, tj. přeskočí toto procesní stádium a vše bude řešeno v rámci hlavního líčení.

Právní předpis týkající se §114c o.s.ř. je ke dni 1. 1. 2013 doplněn. Toto doplnění se týká postupu doručení. Jak již bylo zmíněno ve výše uvedeném textu, je zákonem stanovené, že předvolání k přípravnému jednání je doručováno do vlastních rukou a náhradní doručení je vyloučeno. Toto ustanovení je nyní doplněno: „*to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky*“.⁸⁵

5.2.1 Doručení do vlastních rukou

V rámci přípravného jednání je zákonem upravená možnost doručení předvolání do vlastních rukou účastníka řízení. Tedy jedná se o způsob doručení, kdy „*doručovatel adresáta v místě doručování zastihne, zásilku mu předá osobně oproti podpisu*“.⁸⁶ S tím, že doručenka s adresátovým podpisem je zaslána soudní instanci, jež předvolání zaslala a den podpisu na doručence je brán jako den doručení zásilky.

V případě, že adresát není přítomen na adrese, jež je vyznačena na obálce, je mu zanechána výzva k vyzvednutí písemnosti do 10-ti dnů. Pokud si účastník řízení v této době nevyzvedne předvolání k přípravnému jednání je vrácena zpět soudu. „*Písemnost není doručena, protože nelze využít fikce doručení uložením*“.⁸⁷

---

⁸⁴ BARTONÍČKOVÁ, K.; KŘIVÁČKOVÁ, J.: Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. Právní rozhledy. 2009, roč. 17, č. 17. s. 612. ISSN: 1210-6410

⁸⁵ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §114c odst. 2

⁸⁶ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. Doručování v soudním řízení: Praktická právní příručka. Praha: Linde Praha a.s., 2009. 31 s. ISBN 978-80-777-5.

⁸⁷ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. Doručování v soudním řízení: Praktická právní příručka. Praha: Linde Praha a.s., 2009. 31 s. ISBN 978-80-777-5.

5.2.2 Doručení veřejnou datovou schránkou

Jelikož se domnívám, že doručení do vlastních rukou sebou neslo určité obtíže spojené s doručením předvolání k přípravnému jednání, bylo novelou zákona umožněno doručit předvoláním prostřednictvím veřejné datové schránky.

Tento způsob doručení pokládám za méně nákladný a účinnější než doručení do vlastních rukou jelikož *„dokument, který byl do datové schránky dodán, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky osoba, která je oprávněna k přístupu, přihlásí. Pokud se nepřihlásí do 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán, nastává posledním dnem této lhůty fikce doručení, ledaže zvláštní právní předpis náhradní doručení vylučuje.“*⁸⁸

5.3 Předvolání

Předvolání musí splňovat určité náležitosti, aby mohlo být považováno za zákonný procesní úkon. Předvolání k přípravnému jednání má formu usnesení, které obsahuje označení procesních stran, dále pak den, čas a místo konání přípravného jednání a zejména též *„v předvolání soud účastníky poučí o procesních následcích nedostavení se k přípravnému jednání, o tom, které povinnosti musí při přípravném jednání splnit“*.⁸⁹

5.3.1 Osobní účast procesních stran

V daném ustanovení §114c je uvedeno, že *„k přípravnému jednání je třeba předvolat všechny účastníky řízení a jejich zástupce.“*⁹⁰ Toto ustanovení je z mého hlediska nepříliš šťastně zákonodárcem zvolené, jelikož z něj není patrné, zda se k přípravnému jednání musí dostavit účastníci společně i s jejich zástupci nebo zda postačí osobní přítomnost pouze zástupců daných účastníků.

Účastník řízení má právo na právní zastoupení před soudem, na základě něhož se tedy může vyskytnout situace, kterou zákon sám připouští a to jest, že *„Účastník řízení může svému zástupci udělit buď plnou moc procesní, tedy plnou moc pro celé řízení, nebo plnou moc prostou, tj. plnou moc jen pro určité úkony.“*⁹¹ V případě udělení plné procesní moci je tedy zástupci účastníka dovoleno účastníka

⁸⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta et al. Doručování v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2009. 34 s. Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁸⁹ ŠMÍD, Ondřej. Institut přípravného jednání. Právní fórum, 2011, roč. 8, č. 1. s. 15. ISSN: 1214-7966

⁹⁰ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 532. ISBN 978-80-7357-460-4.

⁹¹ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 114. ISBN 978-80-7357-460-4.

zastupovat ve všech úkonech, které s daným řízením souvisí, tedy dle mého názoru jej zastupuje i v případě konání přípravného jednání.

V jedné z kapitol mé diplomové práce je pojednáváno o následcích v případě nedostavení se účastníků k přípravnému jednání. Tyto procesní následky jsou velice závažné zejména v případě nepřítomnosti osoby žalovaného. Vystává zde tedy otázka, zda nastanou následky nedostavení se (v případě žalobce zastavení řízení, u žalovaného dojde k vydání rozsudku pro uznání), i když u přípravného jednání bude přítomen účastníkem zvolený zástupce, nikoliv však účastník osobně? „*Jsem si téměř jista, že toto ustanovení budou soudci vykládat různě: někteří samotného zmocněnce k přípravnému jednání připustí, jiní ne a budou konstatovat, že se účastník nedostavil s následky podle §114c odst. 6, 7.*“⁹²

Tato meze v zákoně by měla být de lege ferenda upravena jednotně tak, aby nebylo možné danou situaci řešit různými způsoby a také z důvodu právní jistoty, kdy není účelem práva, aby podobné situace byly řešeny různě, ale jeho podstatou je řešení podobné problematiky podobně, aby nedocházelo ke stavu právní nejistoty.

---

⁹² WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. Právní fórum, 2009, roč. 6, č. 6. s. 227. ISSN: 1214-7966

6. Průběh přípravného jednání

V rámci přípravného jednání zde vystupuje osoba předsedy senátu, který toto přípravné jednání vede a který i určuje postup úkonů, které budou v rámci tohoto stádia učiněny. „*Předseda senátu během přípravného jednání zejména v součinnosti s účastníky objasní, zda jsou splněny podmínky řízení a případně přijme opatření k odstranění zjištěného nedostatku procesních podmínek, vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní povinnosti, a poskytne účastníkům potřebná poučení.*“⁹³ Také má předseda senátu ze zákona povinnost navrhnout možnost vyřešení dané věci pomocí smířčího řízení.

6.1 Principy přípravného jednání

Jakožto každý procesní institut, který má oporu v zákoně, tak i v rámci přípravného jednání musí být dodržovány určité procesní zásady. Mezi základní zásady lze zařadit zásadu rovnosti, zásadu projednávací, zásadu dispoziční, zásadu přiměřenosti, zásadu přímosti a též zásadu hospodárnosti a rychlosti, které jsou blížeji specifikovány v mé diplomové práci v kapitole 2.

6.1.1 Zásada rovnosti

Civilní řízení je ovládáno principy soukromého práva, z nichž velmi důležitým a podstatným je zásada rovnosti účastníků před soudem, jež je vyjádřen i v rámci Ústavy ČR. Naplnění této zásady v rámci přípravného jednání spatřuji zejména v možnosti využití různých procesních úkonů, kterými je účastník v rámci jednání obdařen a které může využít k ochraně svého práva.

6.1.2 Zásada projednávací

Každý z účastníků má právo uvést rozhodné skutečnosti a označit důkazy. Tato zásada je zejména vyjádřena v povinnosti důkazní a tvrzení.

6.1.3 Zásada dispoziční

Doplnění potřebných tvrzení dle mého názoru spočívá v naplnění zásady dispoziční, kdy žalobce a žalovaný mohou předkládat ke zdárnému vyřešení věci

---

⁹³ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 83 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

důkazní prostředky, které slouží soudu ke správnému zjištění skutkového stavu, popř. předkládání důkazních prostředků, které vyvrací důkazy a skutečnosti, které jsou předkládány druhou procesní stranou.

6.1.4 Zásada přímosti

Tento princip je charakterizován, jakož to osobní kontakt účastníků a soudu.

6.2 Podmínky řízení

Jedním z důvodů konání přípravného jednání souvisí se správným splněním procesních náležitostí, které jsou určující pro zahájení soudního řízení o meritů věci. Tyto procesní náležitosti neboli procesní podmínky řízení lze dle teoretického základu členit do tří skupin.

Jsou jimi podmínky na straně soudu, podmínky na straně účastníků řízení, podmínky v porušení zásady *ne bis in idem*. V některých pramenech se také mezi podmínky řízení uvádí uhrazení soudního poplatku. Procesní podmínky jsou navzájem provázány a nelze tedy pokračovat v soudním řízení, pokud nejsou řádně všechny splněny.

6.2.1 Procesní podmínky na straně soudu

Jedním ze subjektů řízení je i příslušná soudní instance, jež zde vystupuje jako autoritativní moc rozhodující o skutečnostech, jež je oprávněna v rámci svých kompetencí řešit, proto musí být určen soud, jenž splňuje v dané věci podmínku příslušnosti. Příslušnost soudu je věcná, funkční a místní.

Hlavním úkolem soudu v rámci podmínek na jeho straně, je určení, zda jsou splněny podmínky věcné a místní příslušnosti, kdy funkční příslušnost není v praxi v rámci řízení zkoumána natolik, jelikož v rámci řízení je dáno, který soud bude vystupovat jako soud odvolací a dovolací. V případě zahájení řízení a nevyslovení věcné a místní nepřislušnosti jsou odvozeny důsledky v případě jejich nesprávného určení. Pokud není splněna místní příslušnost a soud již začal konat v tomto řízení či dokonce vynesl rozhodnutí ve věci, lze tento postup považovat za správný, pokud aspekt věcné příslušnosti byl určen správně. V případě nesprávného určení věcné příslušnosti jsou zde vyvozeny právní důsledky, jež mohou vést až ke zrušení rozhodnutí vneseného nesprávně určenou věcně příslušnou soudní instancí. Též je nutné brát na vědomí u stanovení příslušnosti zásadu *perpetuatio fori*.

6.2.2 Podmínky na straně účastníků řízení

Dalším subjektem řízení jsou ti, o jejichž právech a povinnostech je v řízení rozhodováno tj. účastníci řízení, bez nichž řízení nelze konat. V rámci soudního sporu či počátku soudního sporu jsou zkoumány podmínky, kterými jsou procesní subjektivita a procesní způsobilost. Splnění obou dvou podmínek je určující pro přípustnost soudního řízení.

Procesní subjektivita účastníka je často spojována s hmotně-právním pojmem právní subjektivity, což má za následek, že *„způsobilost být účastníkem řízení je striktní podmínkou účastenství: s tím, kdo nemá způsobilost být účastníkem, soud nemůže jednat (a to ani prostřednictvím zástupce), o jeho právech a povinnostech nemůže totiž rozhodovat, když mu ani nemohou vzniknout. Nedostatek způsobilosti být účastníkem je neodstranitelnou vadou řízení, a vede proto bez dalšího k zastavení řízení.“*⁹⁴

I procesní způsobilost je spjata s hmotně-právní úpravou obsaženou v občanském zákoníku jako právní způsobilost, jež je dle §8 OZ definována: *„Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti vzniká v plném rozsahu zletilostí.“*⁹⁵ Avšak v případě nesplnění této procesní podmínky nevede k okamžitému zastavení řízení jako u procesní subjektivity, jelikož se jedná o vadu odstranitelnou, jež lze vyřešit prostřednictvím zastoupení, které občanský soudní řád umožňuje ve svém ustanovení. Jedná se o zastoupení nezpůsobilého účastníka na základě zákona, plné moci nebo rozhodnutí.

6.2.3 Podmínky týkající se předmětu řízení

Tyto podmínky plně souvisí se zásadou ne bis in idem, jež v sobě skýtá dva základní právní pojmy, jimž jsou litispendence a rei iudicata. Pokud řízení vykazuje nesplnění podmínek plynoucích ze zásady ne bis in idem tedy, jde především o projevení iniciativy na straně účastníka, který před soudem namítne, že o skutečnosti, která je vylíčena v návrhu na zahájení řízení, je již rozhodnuto nebo již je veden soudní spor u jiné soudní instance, s tím, že musí být prokázány

---

⁹⁴ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011.s. 133. ISBN 978-807-2018-420.

⁹⁵ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, podle stavu k 23.1.2012. §8.

shodné prvky. „*Totožnost věci je dána více znaky, a to: totožnosti účastníků a totožnosti samotné věci, tzn. jak žalobního nároku, tak i žalobního důvodu.*“⁹⁶

6.2.4 Zaplacení soudního poplatku

Je též řazena mezi procesní podmínky přípustnosti soudního řízení. Avšak jde o vadu odstranitelnou, což znamená, že v případě neuhrazení soudního poplatku s podáním návrhu na zahájení řízení, soud vyzve žalobce, aby uhradil stanovený poplatek dle zákona číslo 549/191 Sb., o soudních poplatcích. Pokud žalobce nesplní danou povinnost ani přes upozornění soudu, může být řízení zastaveno.

Povinnost zaplacení soudního poplatku ovšem některými kolegy není považována za podmínky řízení. Což vyvozují z názoru, že „*poplatková povinnost má do jisté míry i samostatnou povahu – podle §12 SP lze nesprávně vyměřený poplatek doměřit a popř. i vymáhat ještě ve tříleté promlčecí lhůtě, bez vlivu na meritorní rozhodnutí.*“⁹⁷

6.3 Smírčí řízení

V zákonné dikci §114c odst. 3c o.s.ř. je seznatelné, že v přípravném řízení může být uzavřen smír mezi spornými stranami soudního řízení. Postatou tohoto procesního úkonu je uzavření dohody mezi účastníky řízení. „*Smír lze uzavřít o celém předmětu řízení, o jeho části nebo jen o jeho základu, může svým obsahem i překročit rámec předmětu řízení. Schválením smíru řízení končí, ledaže účastníci při jeho uzavření o části nebo základu nároku nebo nároku, který nebyl předmětem řízení, dali jednoznačně najevo, že požadují, aby se v rozsahu, v jakém nebyl vyřešen smírem, dále o předmětu jednalo a aby o něm bylo rozhodnuto.*“⁹⁸

Z výše uvedeného vyplývá, že soudní smír nemusí pokrýt veškeré sporné skutečnosti, které jsou mezi stranami řízení, ale mohou uzavřít smír jen ohledně některých sporných skutečností či zahrnout do dohody i další skutečnosti, jež samotný návrh na zahájení řízení neobsahuje. A záleží jen pouze na jejich dohodě, zda smírčím řízením považují účastníci vše za uzavřené nebo zda shledávají, že je nutné ve sporu pokračovat.

---

⁹⁶ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011.s. 220. ISBN 978-807-2018-420.

⁹⁷ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011.s. 221. ISBN 978-807-2018-420.

⁹⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. července 2004, sp. zn. 26 Cdo 1481/2004

„Pokud soud takovou dohodu schválí, získají účastníci soudní smír, který má charakter pravomocného a vykonatelného rozsudku“⁹⁹, tedy stává se tím exekučním titulem. Smírčí řízení je považováno za jeden z možných způsobů ukončení sporu.

V případě, že sporné strany nesouhlasí s uzavřením smíru, v dané sporné věci se nevyhotoví žádné rozhodnutí a postupuje se dál v souladu se zákonem. Naopak v případě úspěšné domluvy mezi spornými stranami je vyzván soud, který rozhoduje o schválení návrhu, na kterém se strany domluvily.

Předložený návrh stran musí být určitý a jasný, tj. nesmí být zaměnitelný či neurčitý, aby nebyl předmětem nového sporu, který by mohl mezi stranami vzniknout. Další požadavek spočívá v tom, že návrh musí být v souladu s platnou právní úpravou a v neposlední řadě zákon účastníkům umožní, aby si danou věc mohli vyřešit na základě svého volného uvážení, čili soudní jednání je ovládáno zásadou dispoziční.

6.4 Doplnění z roku 2013

V rámci změn, které jsou prováděny vždy s postupným vývojem a zavedením určitých novot do praxe, byl doplněn §114c odst. 3 o.s.ř. o písmeno d. Dle zákona má nyní předseda senátu právo: „účastníkům řízení nařídit první setkání s mediátorem podle §100 odst. 3, je-li to účelné a vhodné.“¹⁰⁰

„Toto opatření může soud uložit účastníkům ve věcech péče soudu o nezletilé.“¹⁰¹ Tento druh předběžného opatření na volném uvážení soudu, zda tohoto institutu využije či nikoliv, ale je zde stanovena maximální stanovení lhůty tj. doba trvání opatření činí 3 měsíce.

6.5 Dokazování

„Při přípravném jednání předseda senátu zejména vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní

---

⁹⁹ WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011.s. 321. ISBN 978-807-2018-420.

¹⁰⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §114c odst. 3

¹⁰¹ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 464. ISBN 978-80-7357-460-4.

*povinnosti, a poskytne účastníkům potřebná poučení.*¹⁰² V průběhu přípravného řízení tedy zákonná dikce neumožňuje, aby bylo provedeno dokazování, jelikož to náleží až do samotného soudního jednání, což je uvedeno v §122 o.s.ř.

Obsah přípravného jednání zejména spočívá ve využití procesních úkonů souvisejících s naplněním povinnosti důkazní a tvrzení účastníků řízení. Není zde však již řečeno, že by v jeho rámci mělo být využito zásady volného hodnocení důkazů a v soudním řízení pouze vynést rozhodnutí ve věci samé, jelikož dokazování by již bylo upotřebeno v přípravném jednání.

Názory zda by obsahem přípravného jednání mělo být i dokazování jsou na danou problematiku odlišné. Někteří tvrdí: *„Nemožnost soudu zahájit dokazování již během přípravného jednání pokládám za handicap, který sporné řízení spíše zdržuje. Pro plynulý průběh sporu je lepší, pokud soud namísto přípravného jednání nařídí rovnou „běžné“ ústní jednání.*¹⁰³ a opačný názor: *„Pokládám to za zcela správné. Přípravné jednání totiž nemůže jednání dle §115 zcela suplovat. Má být účinným prostředkem k tomu, aby si soudce vyjasnil splnění podmínek řízení a udělal si jasno v tom, co vlastně účastníci řízení tvrdí, která tvrzení účastníků jsou shodná a v kterých se naopak rozcházejí. Po skončení přípravného jednání má být zřejmé, co je předmětem dokazování a kterým směrem se dokazování bude ubírat.*¹⁰⁴

V tomto případě se plně shodují s druhým názorem na danou skutečnost. Tedy dokazování je hlavní náplní soudního řízení, proto se domnívám, že kdyby byl proveden v rámci přípravného jednání, zbývalo by v soudním jednání „pouze“ vynést rozsudek.

6.5.1 Povinnost důkazní a tvrzení

Leč dokazování, jak již bylo řečeno, není možné provést v rámci přípravného jednání, jsou zde dány jiné procesní úkony, které v jeho rámci mají být provedeny. Jedním z těchto procesních úkonů je povinnost účastníků řízení sdělit soudu potřebná vyjádření a podložit je důkazy, jež tyto tvrzení podporují. *„Účastník může v řízení uvádět různé skutečnosti, ovšem právně relevantní z hlediska koncentrace řízení jsou*

---

¹⁰² Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §114c odst. 3b

¹⁰³ SVOBODA, Karel. Přípravné jednání v praxi. Právní rádce, 2009, roč. 17, č. 11. s. 32. ISSN: 1210-4817

¹⁰⁴ BELÁKOVÁ, Michaela. Přípravné jednání dle §114c o.s.ř. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva. str. 35

*jen ty skutečnosti jím uváděné, ohledně nichž má břemeno tvrzení, resp. břemeno důkazní.*¹⁰⁵

V souvislosti s přípravným jednáním však platí, že povinnost důkazní a povinnost tvrzení musí být splněna nejpozději do skončení přípravného jednání, nenastane-li jedna z výše uvedených výjimek koncentrace řízení, jež by umožnila doplnit důkazy a tvrzení do skončení prvního soudního jednání ve věci samé.

6.6 Námitka podjatosti

V ustanovení §15a o.s.ř. je dáno, že účastníci řízení mají právo vyslovit námitku podjatosti. Vznesení této námítky na osobu soudce a přisedících je v zákoně časově ohraničena prvním jednáním, aby nebylo možné záměrně prodlužovat soudní řízení. Vzhledem k této procesní přísnosti i zde platí z tohoto pravidla výjimka, pokud *„účastníkovi v té době důvod podjatosti není znám nebo že důvod vyloučení nastal později, dává mu zákon pro uplatnění námítky další možnou lhůtu, a to 15 dnů poté, co se o důvodu podjatosti účastník dozvěděl.*¹⁰⁶

Z výše uvedeného dle mého názoru lze vyvodit, že námitka podjatosti soudce či osob přisedících může být uplatněna v přípravném jednání, jelikož v zákoně je uvedeno, že tato námitka může být vznesena *„Účastník je povinen námitku podjatosti soudce (přisedícího) uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnil soudce (přisedící), o jehož vyloučení jde.*¹⁰⁷ Přípravné jednání, jak již bylo zmíněno, je založeno na osobní účasti, a tedy účastník se zde osobně setkává s osobami, jež o jeho právech a povinnostech budou rozhodovat, proto se domnívám, že námitka podjatosti, v případě konání přípravného jednání by měla být vznesena v jeho průběhu a nemělo by se vyčkávat, až na samotné jednání ve věci.

---

¹⁰⁵ BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1.7.2009. Bulletin advokacie, 2009, roč. 18, č. 12. s. 28. ISSN: 1210-6348

¹⁰⁶ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 61. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁰⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. § 15a odst.2

7. Nepřítomnost stran při přípravném jednání

Zákon upravuje právní následky spojené s nedostavením se k přípravnému jednání v případě jak žalobce tak i žalovaného. Právní následky, které s tímto souvisejí, jsou velice přísné a striktní, jelikož nelze bez účasti předvolaných stran započít přípravné jednání. Důvod jejich zakotvení do zákona spatřuji především přenesením určité odpovědnosti na účastníky řízení, kteří by měli mít osobní zájem na správnosti zjištění skutkového stavu. Právní následky samozřejmě nenastanou v případě omluvy. Pokud je omluva dodána soudu včas a řádně, *„pak bude třeba přípravné jednání nařídit znovu, anebo zvolit jinou formu přípravy jednání“*¹⁰⁸.

7.1 Právní následky nedostavení se žalobce

V případě, že se procesní strana žalobce nedostaví na přípravné jednání, na které byla nejméně 20 dní předem předvolána, tak je řízení na základě rozhodnutí soudu zastaveno, pokud se tedy nejedná o řízení, která jsou uvedena v §120 odst. 2 o.s.ř. S vydáním usnesením o zastavení řízení ve věci je spojeno s tzv. zpětvzetím žaloby. *„Přitom je ale nutné upozornit na skutečnost, že usnesení o zastavení řízení nevyvolává překážku rei iudicatae, a žalobce tak může žalobu podat znovu.“*¹⁰⁹

7.1.1 Zastavení řízení

Soud na základě ustanovení §104 zastaví řízení: *„jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit“*¹¹⁰ V takovém to případě hovoříme o neodstranitelném nedostatku řízení. *„K podmínkám, jejichž nedostatek nelze odstranit, patří především nedostatek způsobilosti být účastníkem řízení, ovšem ke dni zahájení řízení, nedostatek pravomoci soudů. Bez dalšího soud zastaví řízení také pro překážku litispendence nebo rei iudicatae.“*¹¹¹

---

¹⁰⁸ WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. Právní fórum, 2009, roč. 6, č. 6. s. 228 ISSN: 1214-7966

¹⁰⁹ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 90 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

¹¹⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §104

¹¹¹ DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 473. ISBN 978-80-7357-460-4.

V případě, že řízení vykazuje nedostatky, které lze odstranit, je zde možnost vyzvat účastníky k odstranění nedostatků tak, aby se mohlo v řízení pokračovat. „Řízení soud zastaví, pouze když se nedostatek podmínky řízení zahojit nepodařilo a tento nedostatek v dalším řízení, resp. v rozhodnutí ve věci samé brání.“¹¹²

O učinění tohoto procesního postupu bude rozhodnuto vydáním usnesením, které bude doručeno všem účastníkům řízení.

7.2 Právní následky nedostavení se žalovaného

Právní úpravu nalezneme v rámci §114c odst. 6. „Procesním následkem toho, že se k přípravnému jednání nedostavila žalovaná strana, ač byla řádně a nejméně 20 dnů předem předvolána s kvalifikovaným poučením o následku nedostavení se k přípravnému jednání, řádně jí byla doručena žaloba a žalovaná procesní strana se z důležitých důvodů neomluvila, je fikce uznání nároku.“¹¹³ Tedy je zcela vyhověno petitu žaloby podané žalobcem. Pokud dojde k fikci uznání nároku, soud vydá rozsudek pro uznání.

7.2.1 Rozsudek pro uznání

Tento druh rozhodnutí je upraven v §153a o.s.ř. Aby tento rozsudek mohl být vydán, musí být splněny zákonné podmínky uvedené v již zmíněném ustanovení:

- Musí se jednat o řízení sporné, jež je možné zakončit smírem
- Lze jej vydat v případech uvedených v §114b odst. 5 a §114c odst. 6
- Není podmínkou nařízení jednání
- Nesmí být dán důvod zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby

Podstatou tohoto druhu rozsudku je plné nebo částečné uznání petitu uvedeného v žalobě, avšak v našem případě se jedná o plné uznání.

7.3 Srovnání postihů v případě nepřítomnosti stran

Jak již bylo výše v mé práci uvedeno, v případě nedostavení se žalobce se řízení zastaví, v případě nepřítomnosti žalovaného je soudem vydán rozsudek pro uznání. Leč je pojednáváno o stejném institutu přípravného jednání, postihy v případě každé procesní strany jsou jiné a tím se odlišují i jejich právní důsledky.

---

¹¹² DAVID, Ludvík et al. Občanský soudní řád: komentář. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. s. 474. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹¹³ DRÁPAL, Ljubomír a kol. Občanský soudní řád: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Velké komentáře. s. 533. ISBN 978-80-7400-107-9.

Na základě poznatků spojených s mým dosavadním studiem je více než zřejmé, že odchylnost spočívá v překážce rei iudicate neboli věci rozsouzené. V případě zastavení řízení tato překážka nevznikne a je tedy možné podat žalobu novou, avšak v druhém případě, se již tato překážka stává skutečností.

V rámci studia jsem se setkala s právním názorem, s kterým se zcela ztotožňuji, a tím je: „vydání rozsudku pro zmeškání, kterým by byl žalobce více postižen.“¹¹⁴ Domnívám se, že by bylo spravedlivé, aby obě dvě procesní strany byly postiženy stejnými právními důsledky, avšak při následující právní úpravě nelze z právního hlediska nic vytknout, jelikož jsou zde dodrženy všechny základní procesní principy a jsou zde respektována ústavně zaručená práva.

7.4 Nedostavení se žádného účastníka řízení

Právní následky v případě nedostavení se ani jedné procesní strany zákon ve svém ustanovení neupravuje. Proto se v odborné literatuře setkáváme s různými pohledy na danou situaci.

První pohled je vyjádřen takto „v takovém případě se následky podle odst. 6 a odst. 7 vzájemně vyruší, takže nelze vydat ani rozsudek pro uznání, ale ani řízení bez dalšího zastavit. Soud bude tedy povinen připravit jednání jinak event. jednání nařídit.“¹¹⁵ Druhý právní pohled: „soud bude muset i za takové situace zastavit řízení pro jeho bezpředmětnost“¹¹⁶

Ani první ani druhý pohled však dle mého názoru nemá řádnou oporu v zákoně a daly by se spíše považovat za právní domněnky, kterými je projevena snaha o řešení dané situace. Já se domnívám, že daná situace by mohla být v praxi řešena dle §110 o.s.ř.: „Jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo jestliže se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání anebo jestliže to alespoň jeden z účastníků navrhne a ostatní se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání, soud řízení přeruší, jestliže se to nepříčí účelu řízení.“¹¹⁷ Jedná se dle mého názoru o skutečnost, že postihnout stranu zastavením řízení anebo nařízením dalšího jednání není účelné. V případě zastavení řízení je nutné podat novou žalobu, s níž by opakovaně bylo

---

¹¹⁴BELÁKOVÁ, Michaela. Přípravné jednání dle §114c o.s.ř. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva. str. 54

¹¹⁵ WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. Právní fórum, 2009, roč. 6, č. 6. s. 229 ISSN: 1214-7966

¹¹⁶ HAMULÁKOVÁ, Klára. Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 92 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.

¹¹⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů podle stavu k 1.1.2013. §110

spojeno zkoumání podmínek řízení, čímž by v případě přerušení řízení nemuselo docházet k přetíženosti soudů. Z pohledu druhé strany je nařízení nového jednání dle mého názoru neúčelné z další možné neúčasti účastníků na řízení, čímž by se v případě přerušení řízení i tento nedostatek odstranil, jelikož jak je již známo ze zákona v případě přerušení řízení, je nutná aktivní účast účastníka řízení tím, že do jednoho roku podá návrh na pokračování přerušového řízení.

7.5 Odročení přípravného jednání

V ustanovení §114c o.s.ř. je vymezeno, kdy je možné nařídit přípravné jednání, obsah přípravného jednání a následky spojené s nedostavením se k přípravnému jednání, avšak není zde uvedeno, jak soud bude postupovat v případě, že účastník řízení se včas a řádně omluví, že se nemůže dostavit v den určený pro přípravné jednání.

Tato otázka je řešena v opoře zákona poskytnutím dodatečné lhůty, avšak zde se plně shodují s právním názorem, že *„Dodatečná lhůta bude využitelná jen tehdy, pokud při přípravném jednání vyjde najevo potřeba doplnit některá tvrzení nebo návrhy na provedení důkazů a účastníci o této potřebě nemohli dopředu vědět.“*¹¹⁸ Proto se zde ztotožňuji s některými odbornými názory, jež navrhují odročení přípravného jednání dle §119 o.s.ř. *„Jedinou možností je v tomto případě jednou nařízené přípravné jednání odročit.“*¹¹⁹

I když jsem si vědoma toho, že přípravné jednání není považováno právní úpravou za „klasické“ jednání, tak i přesto bych aplikovala zákonem upravené odročení jednání. Domnívám se, že i v případě návrhu řešení nedostavení se žádné strany k přípravnému jednání bez řádné a včasné omluvy je aplikováno řešení vztahující se k ustanovení týkající se jednání. Proto je vhodné, když daná situace má právní úpravu v zákoně, než polemizovat o určitých právních domněnkách a soudit situaci bez pevné opory v zákoně.

---

¹¹⁸ ŠMÍD, Ondřej. Institut přípravného jednání. Právní fórum, 2011, roč. 8, č. 1. s. 20. ISSN: 1214-7966

¹¹⁹ ŠMÍD, Ondřej. Institut přípravného jednání. Právní fórum, 2011, roč. 8, č. 1. s. 20. ISSN: 1214-7966

8. Příprava jednání v zahraniční právní úpravě

Pro ucelení a kompletní dokončení zvoleného námětu mé diplomové práce jsem se rozhodla, že se pokusím právní institut přípravného jednání nalézt ve vybrané zahraniční právní úpravě či něco, co tento právní institut v zahraničí nahrazuje. Vybranou zahraniční právní úpravou mám v této práci na mysli slovenskou právní úpravu.

Slovenskou právní úpravu jsem si zvolila z důvodu blízkosti a kulturní podobnosti států českého a slovenského a zejména též z důvodu několikaletého spolenectví Čechů a Slováků ve státě Československém.

8.1 Slovenská právní úprava

Slovenská republika je nám velmi blízká, proto se nelze domnívat, že právní úprava civilního procesu je až natolik odlišná. Dalo by se říci, že slovenská a česká právní úprava je velmi podobná, co se týče přípravného jednání, avšak vyskytují se zde odchylky, na něž bude v následujícím textu upozorněno.

První odlišnost, na kterou chci ve své diplomové práci poukázat je zejména to, že ve slovenské právní úpravě není specifický právní institut přípravného jednání. *„Příprava pojednávania pritom netvorí nejaký samostatný, vymedzený úsek sporového konania, ale zapadá do neho jako jeho nevyhnutá súčasť v rámci všeobecnej zásady jednotnosti konania. Vidno to aj z toho, že súd môže príslušné procesné úkony alebo iné vhodné opatrenia urobiť aj mimo tejto prípravy, ak to budú vyžadovať okolnosti konkrétneho prípadu.“*¹²⁰ Z této citace lze vyvodit, že leč přípravné jednání není samostatný institut, tak záleží na složitosti případu, zda bude konána či nikoliv. Popřípadě úkony v průběhu přípravy jednání mohou být uskutečněny i mimo jeho vymezený úsek tedy teoreticky po celou dobu prvního jednání až do vydání meritorního rozhodnutí.

Ve slovenské právní úpravě přípravy jednání je vedena zásadně písemnou formou, kdy žalovaný reaguje na podnět žalobce. Avšak v této fázi přípravy jednání nedochází k osobnímu kontaktu mezi procesními stranami a soudem, jakožto autoritativní institucí, která poskytuje ochranu narušeným právům člověka.

---

¹²⁰ FICOVÁ, Svetlana a Marek ŠTEVČEK. Občianske súdne konanie. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, 177 s. Beckova edícia právnické učebnice. ISBN 978-807-4003-127.

Společné pro českou a slovenskou právní úpravu civilního procesu je apelovat na poskytnutí ochrany práv občanů a to co nejrychleji a nejefektivněji. Z tohoto důvodu příprava jednání má společný význam v tom, že je učiněna, aby o merituu věci bylo rozhodnuto v rámci jednoho řízení tj., aby došlo k naplnění účelu procesních zásad, které vedly k zavedení přípravy jednání do soudního procesu.

Obsah přípravy jednání ve slovenské právní úpravě a přípravného jednání v české právní úpravě je víceméně shodný. Jelikož ve slovenské přípravě jednání dochází k zabezpečování a přípravě důkazů a skutečností důležitých pro vydání rozhodnutí, zkoumání procesních podmínek řízení a vyjádření žalovaného k žalobcovým předloženým důkazům v návrhu na zahájení řízení. Tedy průběh přípravy jednání ve slovenské právní úpravě spočívá v podání návrhu na zahájení řízení a s ním předložení důkazů sloužící k podpoře tvrzení uvedené v žalobě a procesní strana žalovaného poskytuje reakci na daný procesní úkon tím, že poskytuje písemné vyjádření, ve kterém vylíčí svá tvrzení a podloží je příslušnými důkazy svědčící o pravdivosti vyjádřených tvrzení.

Procesní strana žalovaného a žalobce spolu před zahájením jednání ve věci samé jednají prostřednictvím písemné komunikace, kdy žalovaný poskytuje písemné vyjádření a poskytuje důkazy či jiné skutečnosti, které vyvracejí tvrzení, jež v návrhu na zahájení řízení líčí žalobce. „*V uznesení odporcovi uloží pre prípad, že v celom rozsahu neuzná nárok uplatnený v návrhu, aby vo svojom vyjadrení: uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil k vyjadreniu listiny, na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojín tvrdení.*“¹²¹

Žalovaný je vyzván k vyjádření se na žalobcův procesní úkon usnesením, v němž je uvedena lhůta na poskytnutí důkazů a poučení ze strany soudu v případě, že žalovaný takto neučiní. I zde totiž hrozí přísný právní následek v případě nekonání žalovaného a tím je vydání rozsudku pro zmeškání. Avšak v české právní úpravě je stanoven právní postih pro případ nekonání jak strany žalovaného, tak i strany žalobce, přičemž žalovaný má v české právní úpravě následek vydání rozsudku pro uznání.

---

¹²¹ FICOVÁ, Svetlana a Marek ŠTEVČEK. Občianske súdne konanie. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, 179 s. Beckova edícia právnické učebnice. ISBN 978-807-4003-127.

V neposlední řadě bych tímto chtěla uvést, že v případě naší právní úpravy je uvedeno, že přípravné jednání nařizuje předseda senátu a též vede jeho průběh, v případě našich východních sousedů je tak činěno vyšším soudním úředníkem.

8.2 Rozsudek pro zmeškání dle slovenské právní úpravy

Rozsudek pro zmeškání je soudem vydáván v případě neaktivní účasti žalovaného na soudním jednání. *„Súd môže vydať takýto rozsudok za súčasného splnenia nasledovných podmienok: žalovaný se nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný s poučením o následkách nedostavenia se vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, žalovaný sa k žalobe a prílohám písomne nevyjádřil do 15 dní odo dňa, keď mu boli doručené, hoci ho súd na to vyzval a poučil ho o následkách nesplnenia tejto povinnosti, žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.“*¹²²

Pokud soud vydá tento druh rozsudku, je možné podat řádný opravný prostředek, kde hlavním důvodem je nedostatek zákonných podmínek nebo nesprávné právní posouzení věci. Také je možné v případě, že žalovaný z vážného důvodu se nemohl aktivně podílet na soudním řízení, může podat návrh na zrušení v případě, že rozsudek ještě nenabyl právní moci s tím, že musí předložit a prokázat důvod zaujetí pasivního postoje příslušnými listinnými důkazy či jinými důkazy svědčící o nemožnosti konat.

---

¹²² FICOVÁ, Svetlana a Marek ŠTEVČEK. Občianske súdne konanie. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, 373 s. Beckova edícia právnické učebnice. ISBN 978-807-4003-127.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo seznámit se detailněji s §114c o.s.ř., který je věnován procesnímu institutu přípravného jednání, tj. zejména učinit vyhodnocení, zda zavedení přípravného jednání učiněné novelou zákona č. 7/2009 Sb., o.s.ř. bylo nutné a poukázat na nedostatky české právní úpravy, které byly zákonodárcem v zavedení tohoto institutu provedeny.

V závěru své práce bych tedy ráda zdůraznila zásadní nedostatky právní úpravy, které by de lege ferenda měly být odstraněny, aby nedocházelo k vydávání různých rozhodnutí (nebo usnesení v jeho průběhu) či aplikování různého procesního postupu, který nemá kvalitní oporu v zákoně.

V první kapitole přípravného jednání je pojednáváno o jeho historickém vývoji, který je s tímto procesním institutem spojen. Účelem této kapitoly není provedení vyhodnocení dřívější právní úpravy přípravy jednání, ale na jejím základě lze přehledně nastínit postupný vývoj, za kterého dochází k zavedení samostatného procesního institutu přípravného jednání do českého právního řádu.

V kapitole pojednávající o zásadě hospodárnosti lze sice spatřit určité právní nedostatky a to především v podkapitole zabývající se zásadou rychlosti, které jsou z velké části zapříčiněny použitím neurčitých právních pojmů, jimiž jsou průtahy v řízení a přiměřená lhůta. Ale domnívám se, že zásada hospodárnosti je již dlouho konstatovaným právním principem a tedy je možné nalézt právní úpravu, jež má oporu v judikatuře, kde jsou tyto pojmy nastíněny. Leč nelze naleznout konkrétní definice těchto pojmů ani v soudní judikatuře, záleží tedy na subjektivním pohledu, zda soudní řízení vykazuje průtahy či nikoliv, tedy zda nedochází k porušení zásady rychlosti.

V případě zásady koncentrace řízení lze též shledat určité právní nedostatky, ale nejzávažnější z nich spatřuji v případě využití procesního úkonu změny žaloby. Jelikož v případě využití dispozitivního procesního úkonu žalobce tj. změny žaloby, žalobce předkládá společně s jejím rozšířením nové důkazy a udává nová tvrzení, jež původní návrh na zahájení řízení neobsahoval. Je tedy možné, že v případě uplynutí koncentrační lhůty tj. do konce přípravného jednání či do skončení prvního jednání ve věci, kdy je tzv. stopstav předkládání nových tvrzení a důkazů, dochází k rozporu, který spočívá v tom, zda dojde k prodloužení koncentrace pro obě

procesní strany nebo žalobce bude muset využít svého jiného procesního úkonu, jímž je zpětvzetí žaloby a poté podá novou žalobu, již s vyjádřením všech skutečností. Dalším ne příliš šťastným krokem provedeným novelou zákona č. 7/2009 Sb., o.s.ř. je dle mého názoru velmi unáhlené zrušení soudcovské koncentrace řízení, jelikož jím byla poskytnuta možnost soudu, aby v případě nutnosti přizpůsobil koncentraci danému řízení.

Poučovací povinnost ze strany soudu je dle mého hlediska upravena adekvátně a dostatečně k přípravnému jednání. Tedy hlavně v případě koncentrace řízení. Zde souhlasím s případnými procesními následky tedy zejména s prodloužením koncentrační lhůty, které nastanou v případě absence poučení ze strany soudu procesním stranám.

U nařízení přípravného jednání se domnívám, že vylíčení podmínek nařízení přípravného jednání je správně upraveno, až na použití zavádějícího pojem, jímž je účelnost. Z tohoto pojmu dle mého názoru nelze odvodit, co je vnímáno zákonodárcem jako účelné a co naopak vnímá osoba soudce jako účelné, aby bylo nařízeno přípravné jednání. Též spatřuji problém v případě předvolání účastníků řízení a jejich zástupců, kde se domnívám, že současná právní úprava není dostatečně transparentní, jelikož není jednoznačně řečeno, zda je povinnost účastníka dostavit se k přípravnému jednání osobně nebo zda postačí přítomnost jím zvoleného zástupce, jež má oprávnění činit procesní úkony za účastníky řízení.

Průběh řízení resp. jeho obsah mi přijde srozumitelný. Domnívám se, že zkoumání podmínek řízení, smírčí řízení, případné předkládání důkazů a tvrzení je dostačující. Tím je naplněn jeho účel, leč někteří kolegové se domnívají, že v přípravném jednání by mělo být provedeno i dokazování. Já se s tímto názorem neztotožňuji, jelikož si myslím, že dokazování je dominantní procesní úkon v hlavním líčení, svým způsobem je to jeho podstata. Dále by měla být vyřešena otázka vznesení námitky podjatosti vůči osobě soudce či přisedícímu. Dle mého názoru by tato námitka měla být učiněna v průběhu přípravného jednání, pokud je nařízeno, jelikož zde dochází osobnímu shledání všech procesních subjektů.

V případě nedostavení se k přípravnému jednání se domnívám, že zde lze spatřit určitá specifika, kde lze pochybovat o tom, jak mají být vlastně právně řešena. Zejména je nulová právní úprava v případě, kdy se k přípravnému jednání nedostaví ani jedna z procesních stran. Má to být řešeno zastavením řízení anebo vydáním rozsudku pro uznání? V mé diplomové práci jsem vyřkla svůj názor na danou

problematiku, jímž je přerušení řízení v případě, že účastníci řízení nepodloží svoji nepřítomnost řádnou a včasnou omluvou, kterou by soud schválil jako důležitý důvod nepřítomnosti procesní strany na přípravném jednání. Toto řešení se mi jeví jako právně použitelné, jelikož má náležitou oporu v zákoně a též je zde možnost do jednoho roku obnovit spor, ale musí to vycházet z aktivního zapojení procesní strany žalobce. Také zákon neobsahuje ustanovení pro případ, kdy účastníci poskytnout včasnou a řádnou omluvu své nepřítomnosti na přípravném jednání a jeho následném průběhu. Zde se shodují s názory svých kolegů, že by mělo dojít k odročení jednání a ke stanovení nového data konání nového přípravného jednání.

I když ve výše zmíněném textu jsem uvedla nesrovnalosti, jež naše právní úprava obsahuje, tak i přesto se domnívám, že zavedení procesního institutu přípravného jednání novelou zákona č. 7/2009 Sb., o.s.ř. je správné. Při odborném zkoumání dané problematiky jsem se však setkávala s víceméně negativními postoji. Domnívám se, že je to právě kvůli „stereotypu“ soudního řízení, na něž všichni byli zvyklí. Každá novela zákona je pak považována těmi, jichž se to týká, za nesprávnou, protože i osoba zákonodárce je pouze člověk a dozajista nemůže dostatečně zhodnotit všechny aspekty, které souvisí se zavedením těchto novot do právní úpravy. Tento institut dle mého hlediska naplní svůj zamýšlený účel, na jehož základě byl postaven, pokud ovšem dojde k opravě mezer v zákoně, které jsem se pokusila včetně jejich možného vyřešení nastínit ve své diplomové práci.

Resume

Tato diplomová práce pojednává o jedné z mnoha významných změn, které byly provedeny novelou zákona č. 7/2009 Sb., o.s.ř. s účinností od 1.7.2009 také nazývanou jako souhrnná novela občanského soudního řádu a tím je procesní institut přípravného jednání dle §114c o.s.ř. Má diplomová práce je rozdělena do osmi kapitol, které nepojednávají pouze o vlastním právním institutu přípravného jednání. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány systematicky, navzájem provázány a logicky na sebe navazují.

První kapitola diplomové práci obsahuje přehled historie přípravného jednání. Kapitoly dvě a tři pojednávají o zásadě hospodárnosti a zásadě koncentrace řízení, které jsou v úzké souvislosti s již zmíněným zavedeným procesním institutem přípravného jednání. Čtvrtá kapitola je věnována poučovací povinnosti ze strany soudu a případným následkům v případě nesplnění této povinnosti. Následující tři kapitoly se zabývají samotným institutem přípravného jednání, tj. jeho nařízením, průběhem a následky spojených s nedostavením se účastníků k přípravnému jednání. Poslední kapitola se zaměřuje na přípravné jednání ve srovnání se slovenskou právní úpravou.

Resume

This thesis deals with one of the more significant changes that were made to the amendment of Law No. 7/2009 Coll., Code of Civil Procedure, with effect from 1.7.2009 also known as comprehensive amendment to the Civil Procedure Code and it is a procedural institute preparatory meeting under Code of Civil Procedure §114c. My thesis is divided into eight chapters, going beyond the Institute's own legal preparatory meeting. Individual chapters are systematically processed, interconnected and in logical sequence.

The first chapter of this thesis provides an overview of the history of the preparatory meeting. Chapters two and three deal with the principle of cost effectiveness and the principle of concentration management responsibilities, which are in close relation with established procedural institute of preparatory meeting mentioned in chapter one. The fourth chapter is devoted to the enlightening duty of the court and the possible consequences in case of not fulfilling this obligation. The next three chapters deal with the institute of preparatory meeting itself, ie its order, proceeding and consequences associated with the no-show of participants to preparatory meeting. The last chapter focuses on the preparatory meeting in comparison with the Slovak legislation.

Seznam použité literatury

1. KNIŽNÍ PUBLIKACE

- DAVID, Ludvík et al. *Občanský soudní řád: komentář*. vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 2 sv. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. ISBN 978-80-7357-460-4.
- DRÁPAL, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. 2 sv. ; xx, 1579, xvii, s.1581-3343. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.
- *Evropská úmluva o lidských právech: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, xxvii, 1660 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4003-653.
- FICOVÁ, Svetlana a Marek ŠTEVČEK. *Občianske súdne konanie*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, 467 s. Beckova edícia právnické učebnice. ISBN 978-807-4003-127.
- HAMULÁKOVÁ, Klára. *Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení*. vyd. 1. Praha: Leges, 2010, 191 s. Teoretik. ISBN 978-808-7212-516.
- SVOBODA, Karel. *Přehled judikatury. Poučovací povinnost soudu a koncentrace řízení*. Praha: ASPI, 2009, 100 s. Přehledy judikatury. ISBN 978-807-3574-536.
- SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení: Praktická právnická příručka*. Praha: Linde Praha a.s., 2009. 267 s. ISBN 978-80-777-5.
- ŠÍNOVÁ, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. vyd. 1. Praha: Leges, 2009. 143 s. Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: doplňková skripta - duben 2000. Část první Zákon č.30/2000 Sb., kterým se mění zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Obecná ustanovení*. 1. vyd. Praha: Všehrd, 2000. 45 s. ISBN 80-85305-35-7.

2. ODBORNÉ ČLÁNKY A PŘÍSPĚVKY VE SBORNÍCÍCH

- BARTONÍČKOVÁ, K.; KŘIVÁČKOVÁ, J.: Koncentrace civilního soudního řízení zavedená zákonem č. 7/2009 Sb. a problémy s ní spojené. *Právní rozhledy*. 2009, roč. 17, č. 17. ISSN: 1210-6410
- BUREŠ, Jaroslav. Úprava koncentrace řízení v občanském soudním řádu účinná od 1. 7. 2009. *Bulletin advokacie*, 2009, roč. 18, č. 12. ISSN: 1210-6348
- HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana. Devět měsíců účinnosti nové právní úpravy koncentrace v civilním soudním řízení z pohledu praxe. *Právní rozhledy*, 2010, roč. 18, č. 12. ISSN: 1210-6410
- JIRSA, Jaromír. Proč bychom se souhrnné novely báli? (aneb - existuje řada dobrých důvodů, abychom se na ni těšili), *Bulletin advokacie*, 2009, roč., č. 6, ISSN: 1210-6348
- SVOBODA, Karel. Nový režim koncentrace v civilním sporu – z bláta do louže. *Bulletin advokacie*, 2009, roč. 18, č. 3, ISSN: 1210-6348
- SVOBODA, Karel. Přípravné jednání v praxi. *Právní rádce*, 2009, roč. 17, č. 11. ISSN: 1210-4817
- ŠMÍD, Ondřej. Institut přípravného jednání. *Právní fórum*, 2011, roč. 8, č. 1. ISSN: 1214-7966
- ŠMÍD, O.: Zásada koncentrace v civilním soudním řízení po novele č. 7/2009 Sb. *Právní fórum*. 2011, roč. 8, č. 3. ISSN: 1214-7966
- WINTEROVÁ, A. Koncentrace civilního soudního řízení. *Bulletin advokacie*. 2001, roč. 2001, č. 4. ISSN 1210-6348.
- WINTEROVÁ, Alena. Přípravné jednání v civilním soudním řízení. *Právní fórum*, 2009, roč. 6, č. 6. ISSN: 1214-7966

3. PRÁVNÍ PŘEDPISY

- Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.
- Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Sněmovní tisk 257.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, podle stavu k 23. 1. 2012.

- 209/1992 Sb. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí ve znění Sdělení č. 41/1996 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. čl. 6 odst. 1 zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. ve znění účinném od 1. 1. 2013

4. JUDIKATURA

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2002, sp. zn. Cdo 1170/2001
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. července 2004, sp. zn. 26 Cdo 1481/2004
- Nález Ústavního soudu ze dne 14. září 2004, sp. zn. I. ÚS 210/04
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2010, sp. zn. 33 Cdo 315/2010
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. září 2012, sp. zn. 21 Cdo 1951/2004
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2006, sp. zn. 22 Cdo 1097/2005
- Nález Ústavního soudu ze dne 7. února 2006, sp. zn. IV. ÚS 125/05

5. AKADEMICKÉ PRÁCE

- BELÁKOVÁ, Michaela. *Přípravné jednání dle §114c o.s.ř.* Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva.
- HEIDER, Jiří. *Zásada koncentrace řízení v civilním soudním řízení.* 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Právnická fakulta. Katedra občanského práva.
- STŘELEČEK, Michael. *Zásada koncentrace řízení a její uplatnění v civilním soudním řízení.* Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta právnická. Katedra občanského práva.
- ŠVEJDOVÁ, Hana. *Příprava jednání.* Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Fakulta právnická. Katedra občanského práva.

6. JINÉ ZDROJE

- Důvodová zpráva k zákonu č. 30/2000 Sb., sněmovní tisk 257

- Důvodová zpráva k zákonu č. 7/2009 Sb., Sněmovní tisk 478/0
- <http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/poucovaci-povinnost-soudu-74168.html>. [online]. [cit. 2013-02-28].